

Česká zemědělská univerzita Praha

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Rozvoj obce Bělá pod Bezdězem a její perspektivy

Petra Knotková

© 2016 ČZU Praha

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Petra Knotková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Rozvoj obce Bělá pod Bezdězem a její perspektivy

Název anglicky

Development of Bělá pod Bezdězem municipality and its prospects

Cíle práce

Cílem práce je analýza nejdůležitějších demografických, finančních a majetkových ukazatelů rozvoje města Bělá pod Bezdězem. Práce má specifikovat nejvýznamnější slabé a silné stránky, které ovlivňují život obyvatel města. Zaměří se na vývoj počtu a struktury obyvatel a na některé ukazatele demografické dynamiky. Značná část práce bude rozebírat hospodaření města, nakládání s dotacemi a revitalizaci městského památkového centra. Součástí řešení bude dotazníkové šetření zaměřené na spokojenost obyvatel s životem ve městě. Výsledkem práce formulace návrhů a doporučení pro další rozvoj města.

Metodika

Podkladové údaje budou získány z databáze ČSÚ, Městského úřadu v Bělé pod Bezdězem a vlastním dotazníkovým šetřením. Při vyhodnocení podkladových údajů bude využito metod popisné statistiky, postupů pro popis a modelování časových řad a metod pro hodnocení závislosti kvalitativních znaků.

Doporučený rozsah práce

30-50 stran

Klíčová slova

Obec, veřejná správa, orgány města, zákon o obcích, rozpočet, rozpočtový výhled, příjmy, výdaje, financování, transfery, sport, kultura, dopravní obslužnost, investice, památky, regenerace, bytový fond, životní prostředí, zdravotní péče, sňatkovost, úmrtnost, školství, majetek města

Doporučené zdroje informací

BRNO INTERNATIONAL BUSINESS SCHOOL, – SVOBODA, I. – SCHELLE, K. – ČESKO. SPRÁVNÍ ŘÁD (2004), – ČESKO. ZÁKON O KRAJÍCH (2000), – ČESKO. ZÁKON O OBCÍCH (2000). *Základy organizace veřejné správy*. Ostrava: Key Publishing, 2007. ISBN 978-80-87071-22-9.

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. KATEDRA HUMANITNÍCH VĚD, – ČMEJREK, J. – KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1626-3.

HINDLS, R. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-16-9.

JÁČ, I. *Jedinečnost obce v regionu*. [Praha]: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-038-6.

MAAYTOVÁ, A. – HAMERNÍKOVÁ, B. *Veřejné finance*. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-301-0.

OCHRANA, F. – VÍTEK, L. – PAVEL, J. *Veřejný sektor a veřejné finance : financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.

PECÁKOVÁ, I. *Statistika v terénních průzkumech*. Praha: Professional Publishing, 2011. ISBN 978-80-7431-039-3.

PROVAZNÍKOVÁ, R. – SEDLÁČKOVÁ, O. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

ROUBÍČEK, V. *Úvod do demografie*. Praha: Codex Bohemia, 1997. ISBN 80-85963-43-4.

WOKOUN, R. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Marie Prášilová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 21. 10. 2015

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 02. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Rozvoj obce Bělá pod Bezdězem a její perspektivy" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 08.03.2016

Petra Knotková

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Marii Prášilové, CSc. za odborné a cenné rady při tvoření práce, které mi v průběhu tvoření práce poskytla. Dále bych chtěla poděkovat paní Bc. Ivaně Linhartové za rady a pomoc s vlastní částí práce a Ing. Milanu Lomozovi za příspěvky při tvoření dotazníku. Dále děkuji všem občanům města za vyplnění dotazníku. Největší dík patří hlavně mému skvělému manželovi za velkou psychickou podporu a mým dvěma milovaným dcerkám za trpělivost. **VELKÉ DÍKY!**

Rozvoj obce Bělá pod Bezdězem a její perspektivy

Development of Bělá pod Bezdězem and its prospects

Souhrn

Bakalářská práce se věnuje rozvoji města Bělá pod Bezdězem, které leží v okrese Mladá Boleslav. Analýza vybraných ukazatelů byla provedena pomocí statistických metod. Práce se zabývá demografickým vývojem a hospodařením obce. Z hlediska demografických ukazatelů sleduje vývoj počtu obyvatel, specifikuje složení a strukturu obyvatel. V další části práce je objasněno hospodaření obce s rozbohem příjmů a výdajů ve sledovaném období 2005 – 2014, většími investicemi v letech 2009 - 2014 a revitalizací městské památkové zóny. Na základě dotazníkového šetření jsou vyhodnoceny názory obyvatel na spokojenost s životem ve městě. V závěru práce jsou formulovány návrhy a doporučení pro zlepšení rozvoje obce.

Klíčová slova:

investice, kultura, obec, příjmy, rozvoj obce, rozpočet, veřejná správa, výdaje

Summary

Bachelor thesis is dedicated to development the city of Bela pod Bezdezem, that is located in district of Mlada Boleslav. Analysis of selected values has been done by using statistical methods. This dissertation deals with demographic indicators and with economy of the town. It follows development of the population, from the demographic point of view, and specify structure of population. In the other part of dissertation there is analysed economy of the village with focus on income and costs in followed period 2005 - 2014 and bigger investment in period 2009 - 2014 as well as revitalisation of city monument zone. Based on questionnaire research there are evaluated opinions of population on their satisfaction with living in the village. Finally there are defined suggestions and recommendations for improvement of further development.

Keywords:

investment, culture, municipality, receipts, municipal development, budget, public administration, expenditures

Obsah

1	ÚVOD.....	9
2	CÍL PRÁCE A METODIKA.....	10
2.1	Cíl práce.....	10
2.2	Metodika práce.....	10
2.2.1	Časová řada.....	10
2.2.2	Elementární charakteristiky časových řad.....	10
2.2.3	Trend časové řady.....	12
2.2.4	Ukazatele demografické struktury.....	12
3	TEORETICKÁ ČÁST.....	13
3.1	Veřejná správa.....	15
3.1.1	Veřejná správa jako činnost.....	15
3.1.2	Veřejná správa jako souhrn institucí.....	16
3.1.3	Veřejná správa a regionální rozvoj.....	16
3.2	Obec.....	16
3.2.1	Postavení obcí ve veřejné správě.....	16
3.2.2	Orgány obce.....	17
3.3	Hospodaření obce.....	19
3.4	Majetek obcí.....	23
3.5	Spolupráce mezi obcemi.....	24
3.6	ČR a strukturální fondy.....	25
4	CHARAKTERISTIKA OBCE.....	27
4.1	Historie a památky.....	27
4.2	Doprava.....	28
4.3	Průmysl.....	28
4.4	Ekonomická charakteristika.....	29
4.5	Občanská vybavenost obce.....	29
5	VLASTNÍ PRÁCE.....	31
5.1	Demografické ukazatele.....	31
5.2	Hospodaření obce v letech 2005 - 2014.....	34
5.2.1	Příjmy.....	35
5.2.2	Výdaje obce.....	37
5.3	Popis větších investičních akcí v letech 2009 - 2014.....	39
5.4	Revitalizace městské památkové zóny.....	40
5.5	Výsledky dotazníkového šetření.....	41
5.6	Návrhy a doporučení.....	46
6	ZÁVĚR.....	48
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	51
8	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	53
9	SEZNAM SCHÉMÁT A OBRÁZKŮ.....	54
10	PŘÍLOHY.....	55

1 ÚVOD

Obec je základním stavebním kamenem státu a společnosti jako takové. Obec je územní samosprávné společenství občanů, veřejnoprávní korporace, tvořící celek, který je vymezen hranicí obce. Práva a povinnosti přenesené státem na obce upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Obec zajišťuje občanům služby v mnoha oblastech např. bydlení, kultury, sociálních služeb, sportovních aktivit, zdravotních služeb, bezpečnosti, svozu a likvidace odpadů, péči o veřejná prostranství apod. Důležitou úlohou obce je, že slouží jako domov pro občany, kteří v ní žijí svůj každodenní život.

Rozvojem obce je veškerá, zejména dlouhodobá činnost, vedoucí k naplnění potřeb občanů zde žijících. Tuto činnost je nutno specifikovat na základě demografie. Jedním z nejdůležitějších demografických ukazatelů v obci je průměrný věk obyvatel. Dle průměrného věku lze přesně specifikovat oblasti, kde stávající stav neodpovídá požadavkům obyvatel k jejich plné spokojenosti. V současné době jsou tyto potřeby silně ovlivněny, mimo jiné především globalizací, moderními technologiemi, dostupnými prostředky či legislativou a jejími inovacemi.

Rozvoj lze též chápat jako realizaci jistých potenciálů obce, díky nimž dochází například ke vzniku nových subjektů a jejich rozšiřování nebo k efektivnějšímu využívání dostupných zdrojů. Mezi základní nástroje rozvoje jako komplexního systému procesů změn patří jasně definované programy, plány a strategie. Veškeré rozvojové aktivity obce jsou úmyslně zaměřeny na konkrétní cíl. Pro trvale udržitelný rozvoj je nutné zohlednit tři základní pilíře a jejich vzájemnou slučitelnost – ekonomiku, společnost a životní prostředí.

Na rozvoj města Bělá pod Bezdězem, jež je stěžejním tématem této práce, mají největší vliv členové zastupitelstva městského úřadu. Jejich hlavním úkolem je správné řízení plánu rozvoje obce a nakládání s obecním majetkem. Základem fungování obce je sestavení co nejefektivnějšího každoročního rozpočtu. Rozpočet obce je financován ze státního rozpočtu, pomocí dotací a hospodařením s vlastním majetkem. Je tvořen plánovanými příjmy a výdaji. Ideální je, pokud se příjmy rovnají výdajům, což se nazývá rozpočtem vyrovnaným. Hospodárné využívání finančních prostředků obce vede ke spokojenému životu občanů, kteří v ní žijí.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem práce je analýza vybraných demografických a finančních ukazatelů rozvoje města Bělá pod Bezdězem v letech 2005 - 2014. Práce se bude zabývat demografickým vývojem struktury obyvatel podle věku a pohlaví, podle počtu obyvatel, migračních, přirozených a celkových přírůstků. Následující část se bude zaměřovat vývojem a strukturou příjmů a výdajů města. Bude analyzován rozdíl mezi příjmy a výdaji. Dále bude formou dotazníkového šetření zjišťována spokojenost obyvatel s životem ve městě. Výsledkem práce bude formulace návrhů a doporučení pro další rozvoj města.

2.2 Metodika práce

Podkladové údaje pro vytvoření práce byly čerpány z databáze Českého statistického úřadu, z portálu Ministerstva financí ČR, z interních podkladů Městského úřadu v Bělé pod Bezdězem, oficiálních stránek města a z dotazníku.

2.2.1 Časová řada

Základním prostředkem statistické analýzy dynamiky hromadných jevů je časová řada. Časovou řadou rozumíme posloupnost věcně a prostorově srovnatelných pozorování, která jsou z hlediska času uspořádána od minulosti do přítomnosti. Analýzou časových řad se rozumí soubor metod, které slouží k popisu těchto řad a k odhadu jejich budoucího chování. Časové řady se obvykle určitým způsobem člení, jde především o vyjádření rozdílností obsahu sledovaných ukazatelů, mnohdy je provázeno i specifickými statistickými vlastnostmi. (Hindls, 2007)

2.2.2 Elementární charakteristiky časových řad

Pro analyzování vývoje časových řad, tzn. pro zkoumání rychlosti změn hodnoty sledovaného ukazatele v závislosti na čase, je možné užívat různé statistické charakteristiky. (Svatošová, Kába, 2008) Mezi elementární charakteristiky řadíme diference různého typu, tempa růstu a průměrná tempa růstu. Mezi elementární charakteristiky časových řad patří:

- ◆ První absolutní diference vyjadřuje přírůstek nebo úbytek v určitém období y_t proti

období y_{t-1} , vypočte se jako:

$$dy_t = y_t - y_{t-1}, \quad t = 2, 3, \dots, n$$

- ♦ Druhá absolutní diference vyjadřuje absolutní zrychlení nebo zpomalení vývoje ve zkoumané časové řadě:

$$d^{(2)}y_t = dy_t - dy_{t-1} = y_t - 2y_{t-1} + y_{t-2}, \quad t = 3, \dots, n.$$

- ♦ Koeficient růstu vyjadřuje relativní postupnou rychlost změn hodnot v časové řadě:

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}, \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (\text{Marek, 2013})$$

- ♦ Průměrný koeficient růstu se nejčastěji počítá jako geometrický průměr jednotlivých koeficientů:

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{\frac{y_2}{y_1} \cdot \frac{y_3}{y_2} \cdot \dots \cdot \frac{y_n}{y_{n-1}}} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \quad (\text{Marek, 2013})$$

- ♦ První relativní diference v % se vypočte jako:

$$ri = \frac{d_{1i}}{y_{t-1}} * 100, \quad t = 2, 3, \dots, n. \quad [\%]$$

- ♦ Bazický index (bi) slouží k porovnání změn v časové řadě k základnímu období y_0 .

$$bi = \frac{y_t}{y_0}, \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (\text{Svatošová, Kába, Prášilová, 2006})$$

2.2.3 Trend časové řady

Trendem rozumíme dlouhodobý vývoj hodnot určitého ukazatele v čase. Trend může být rostoucí, klesající nebo konstatní, kdy hodnoty ukazatele dané časové řady v průběhu sledovaného období mohou být nestálé a neměnné úrovně. Nejčastějším typem trendové funkce je lineární trend. Pro odhadnutí vývoje na další rok se dosadí do rovnice trendové přímky dané hodnoty. (Hindls, 2007)

Lineární rovnice trendové přímky: $Y_t = a + bt$

Parabolický trend: $\hat{y}_t = b_0 + b_1 \cdot t + b_2 \cdot t^2$

2.2.4 Ukazatele demografické struktury

Podíl mužů (Pm) v populaci a podíl žen (Pž) v populaci vyjadřuje **Index maskulinity** (Ima) v promilích, který udává poměr mužů na 1 ženu.

$$Ima = \frac{Pm}{Pž}$$

Index stáří (IS) ukazuje počet obyvatel ve věku 65 let a více k počtu dětí 0 – 14 let v daném časovém období na daném území:

$$IS = \frac{\textit{kategorie (65+)}}{\textit{kategorie (0-14)}}$$

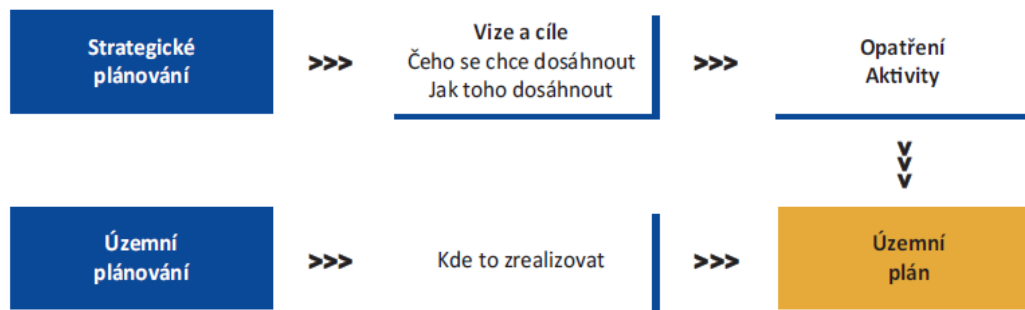
3 TEORETICKÁ ČÁST

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů.“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, §1) Je veřejnoprávní korporací, má právo vlastnit majetek a hospodařit s ním. Pečuje o rozvoj svého území, o uspokojování potřeb svých občanů a chrání veřejný zájem. (Peková, 1995)

Veřejným zájmem rozumíme poskytování veřejných služeb. Jednou ze základních povinností obce je zajištění základní školní docházky. K tomuto účelu zřizuje buď vlastní školu, nebo zajistí přijetí žáků v jiných školách v rámci daného školského obvodu. Další povinností obce je starost o bezpečnost občanů. Obec zajišťuje veřejné osvětlení a úklid a péči o veřejná prostranství. Do této oblasti spadá i starost o veřejnou zeleň a kvalitu a sjízdnost místních komunikací, a to především v zimním období. Důležitým úkolem je svoz a likvidace komunálního odpadu. Obec je povinna komunální odpad pravidelně odvázet, ať už po svých občanech požaduje za tuto službu úplatu či nikoliv. Ve větších obcích je provozována například knihovna, kulturní středisko, některé obce provozují sociální zařízení pro seniory, mají svá koupaliště, hřbitovy, sportovní zařízení, volnočasové areály. Ne vždy musí nutně všechny tyto aktivity hradit obec. Obec by měla vytvářet takové prostředí a zázemí, aby v poskytování některých služeb občanům byli zainteresováni místní podnikatelé, zájmová sdružení a spolky, neziskové organizace a tělovýchovné kluby. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2010)

Pro plánování rozvoje obce se používají některé základní nástroje k tomuto účelu určené. Jedná se o územní plán a strategický plán rozvoje (obrázek č. 1). Územní plán řeší rozčlenění území na stavební, průmyslové, lesní a půdní plochy s cílem co nejefektivněji dané území využít pro kvalitní bydlení, podnikání a zároveň dostupnost lokalit. Územní plán se striktně drží rámce stavebního zákona. Strategický plán rozvoje, který je na rozdíl od územního plánu plně v rukou představitelů obce, už konkretizuje, jaké investiční záměry má obec do budoucna, stanovuje priority s ohledem na vybudování co nejlepší infrastruktury, záchranu architektonického dědictví a údržbu obecního majetku. Ze strategického plánu vychází potom rozpočtový výhled, který ve své kapitálové části plánuje investice a prostředky na opravy a udržování na realizaci záměrů strategického rozvojového plánu obce. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2010)

Obrázek 1: Vztah strategického a územního plánování

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010

Úkolem programu rozvoje obce jsou tyto aktivity:

- definování společných zájmů obce, obyvatel obce a podnikatelských subjektů,
- vytyčení místních předpokladů realizace určených společných zájmů,
- optimalizovat sociální podmínky pro rozvoj bydlení a podnikání v obci,
- řídit čerpání veřejných investic v obci vzhledem k záměrům a nárokům rozvoje privátního sektoru,
- sladuje běžné veřejné výdaje a vytváří ustálené podmínky pro bydlení a podnikání,
- vymezuje výhledové záměry hospodářské, ekologické a sociální politiky obce,
- upevňuje vztahy s místními obyvateli a podnikateli při vytváření rozvoje obce. (Wokoun, 2004)

Program rozvoje obce by měl především fungovat jako základ pro:

- vypracování podnikatelských a investičních záměrů realizovaných v obci,
- sestavování rozpočtu,
- vytváření aktualizací územního plánu obce,
- posuzování lokálních plánů a cílů z pohledu obce,
- podklad pro správný vstup obce na kapitálový trh. (Wokoun, 2004)

Struktura programu by měla vyjít z jeho účelů, úkolů a využití. Jde o analýzu vnitřních a vnějších podmínek dosavadního vývoje obce, ale i o definování rozvojových šancí obce a jejích slabých stránek. Pak by měly být definovány strategické směry, cíle a priority rozvoje obce a formulován návrh opatření k jejich dosažení, a to na základě výsledků analytických hodnocení. A nakonec by měl být navržen katalog projektů nezbytných

pro naplnění strategie a odpovídajících definovaných cílů rozvoje. Teprve pak se navržené projekty a ustanovení mohou stát hlavním nástrojem realizace programu rozvoje obce. (Wokoun, 2004)

3.1 Veřejná správa

V České republice je v současné době 6253 obcí (údaj k 31. 12. 2014, ČSÚ). Tento údaj se průběžně mění v závislosti na slučování, připojování či oddělování obcí. Obce fungují a pracují podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Dalším stupněm řízení jsou kraje, které mají svůj zákonný rámec v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích. Obě tato zřízení realizují veřejnou správu výkonem samostatné a přenesené působnosti. Představiteli samostatné působnosti jsou volené orgány – zastupitelé a představitelé přenesené působnosti pak obecní a krajské úřady.

3.1.1 Veřejná správa jako činnost

O veřejné správě se hovoří jako o záměrné činnosti, která je vykonávaná ve veřejném zájmu. Výkon veřejné správy je spoután právním řádem, je dozorován a regulován. Veřejná správa disponuje finančními prostředky, které jsou limitovány rozpočtovými pravidly, usneseními obecního nebo krajského zastupitelstva, předem stanoveným účelovým určením dotací. Veškeré vynaložené prostředky podléhají vnitřní i vnější kontrole. Jako kontrolní orgán působí kontrolní a finanční výbor zastupitelstva obce, komise rady obce, auditoři, případně Nejvyšší kontrolní úřad. V případě činnosti veřejná správa zajišťuje:

- komunální služby, jako dodávky vod, kanalizace, veřejné osvětlení, údržbu a čištění komunikací, svoz a likvidaci odpadu,
- přímé výkony správních úřadů, jako je povolování staveb, těžby, přiznávání důchodů a sociálních dávek, vydávání rodných listů, živnostenských oprávnění, udělování státního občanství,
- územní plánování, péče o urbanistický vzhled měst a obcí, správa vodních toků a půdního nebo lesního fondu,
- preventivní činnosti na úseku požární ochrany, civilní obrany, veterinární a hygienické správy a životního prostředí,

- činnost represivní (sankce za přestupky a jiné správní delikty, exekuce, zákazy a příkazy na úseku ochrany veřejného pořádku),
- produktem veřejné správy jsou i podzákoné právní předpisy – vnitřní směrnice, obecně závazné vyhlášky. (Brůna, 2006, s. 9)

3.1.2 Veřejná správa jako souhrn institucí

Mezi instituce, které vykonávají veřejnou správu, patří:

- ministerstva,
- ostatní ústřední správní úřady,
- územní správní úřady (finanční úřady, veterinární správy),
- veřejné ozbrojené a neozbrojené sbory (Policie, Hasičský záchranný sbor),
- orgány krajů a obcí (výkon veřejné správy formou samostatné i přenesené působnosti),
- další instituce – profesní komory, vysoké školy, nadace. (Brůna, 2006, s. 12)

3.1.3 Veřejná správa a regionální rozvoj

Regionální politika je politika, která běžně zasahuje do oborů regionálního a místního ekonomického rozvoje. Pojem „rozvoj“ je velmi používaný. V jiných kontextech ho můžeme vyjádřit jako přívlastek ekonomický nebo regionální. Pojem rozvoj (v regionálním kontextu) a pojem růst (hospodářský nebo ekonomický) jsou zcela jiné. Ekonomický růst je součástí rozvoje, znamená vyšší DPH na obyvatele a je i předpokladem k rozvoji. Je spojen se změnami kvantitativních charakteristik (zaměstnanost, inflace). Rozvoj je spojen i s kvalitativními charakteristikami jako je zlepšení vybavenosti, a zlepšení kvality života. (Stejskal, Kovárník, 2009)

3.2 Obec

3.2.1 Postavení obcí ve veřejné správě

V platné právní normě obce vystupují ve dvojitěm postavení, a to jako základní jednotka územního členění státu a jako územní samosprávné celky. (Kopecký, 1998)

Obec je spravována zastupitelstvem a dalšími orgány, jako jsou např. rada obce/města, starosta, obecní/městský úřad a zvláštní orgány (komise, výbory).

Obec disponuje dvěma působnostmi a to samostatnou a přenesenou. Do samostatné působnosti patří záležitosti uvedené v zákoně o obcích pod par. 84, 85 a 102. Jedná se o paragrafy upravující pravomoci a povinnosti rady a zastupitelstva obce, které uvádějí,

že obec má v rámci samostatné působnosti právo řešit otázky, které jsou v obecním i občanském zájmu. Ve svém územním obvodu vytváří podmínky pro rozmach sociální péče a „*pro uspokojování potřeb svých občanů (potřeba bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeba informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku)*.“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích § 35, odst. 2) Jedná se tedy o samostatný výkon samosprávy, bez zasahování státu (až na výjimky stanovené zákonem). (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích) Vykonává-li obec státní správu, jedná se o přenesenou působnost. Přenesená působnost je stanovena zvláštními zákony a metodicky ji řídí příslušný krajský úřad. Na tuto činnost obdrží obec dotaci na výkon státní správy ze státního rozpočtu. Ostatní činnosti spadají do režimu samostatné působnosti, což upravuje výše uvedený zákon o obcích v plném znění. Povinnosti ukládá obec obecně závaznými vyhláškami, které jsou právními předpisy a musí být vyhlášeny veřejně, tedy vyvěšením na úřední desce po dobu 15 dnů způsobem v místě obvyklým (vývěska, elektronický způsob). (Čmejrek, 2012)

3.2.2 Orgány obce

Zastupitelstvo

Zákon stanovuje minimální a maximální počet zastupitelů dle velikosti obcí. Zvolení členové zastupitelstva volí ze svých členů radu města (obce), v jejímž čele je starosta a jeho zástupci – místostarostové. Tyto volené obecní orgány vypracovávají hospodářskou a rozpočtovou strategii, týkající se rozvoje obce, stanoví cíle municipální politiky a nástroje dosažení cílů, kontrolují výkonné orgány. (Peková, 1997)

Zastupitelé jsou voleni na období čtyř let. Zákon o obcích stanoví počet členů zastupitelstva takto:

- Do 500 obyvatel 5 – 15 členů
- 500 – 3000 obyvatel 7 – 15 členů
- 3000 – 10 000 obyvatel 11 – 25 členů
- 10 000 – 50 000 obyvatel 15 – 35 členů
- 50 000 – 150 000 obyvatel 25 – 45 členů
- Nad 150 000 obyvatel 35 – 55 členů

Zastupitelstvo obce je oprávněno schvalovat program rozvoje obce, rozpočet a závěrečný účet obce, zakládat trvalé a dočasné peněžní fondy obce, zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky, vydávat obecně závazné vyhlášky obce. Dále zřizuje a ruší výbory, volí jejich předsedy a další členy a odvolává je z funkce, zřizuje a zrušuje obecní policii atd. (Čmejrek, 2012)

Rada

Obecní rada se skládá ze starosty, místostarosty a dalších členů rady, které volí zastupitelstvo ze svých řad. Počet členů obecní rady je lichý a tvoří jednu třetinu počtu členů zastupitelstva, přičemž počet může být 5 – 13 členů. Obecní rada se nevolí tehdy, má-li obecní zastupitelstvo méně než 15 členů. (Káňa, 2004)

Rada obce připravuje veškeré návrhy pro jednání zastupitelstva a zodpovídá za plnění úkolů daných usnesením. Rada obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření, vydává nařízení obce, projednává a řeší návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce a komisemi rady obce, schvaluje organizační řád obecního úřadu, rozhoduje o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce atd.

Starosta

Starosta zastupuje obec navenek. Za výkon své funkce zodpovídá zastupitelstvu obce. Se souhlasem krajského úřadu jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu. V rámci funkce dále řídí jednání rady, zastupitelstva, podepisuje obecní vyhlášky, zodpovídá za včasné zajištění přezkoumání hospodaření obce, a to za období minulého kalendářního roku, dále také zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce. (Káňa, 2004)

Výbory

Zastupitelstvo obce zřizuje vždy kontrolní a finanční výbor, jehož předsedou je volený zastupitel. Tyto výbory jsou pověřovány úkoly, ze kterých se zodpovídají svému zadavateli, tedy zastupitelstvu obce. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, podílí se na přípravě rozpočtu obce a na kontrole jeho plnění. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, dodržování právních předpisů, provádění výběrových řízení a jejich správnost dle zákona. (Čmejrek, 2012)

Stejně jako zastupitelstvo obce zřizuje výbory, může rada obce zřídit komise. Tyto komise úkoluje rada obce, která také schvaluje zápisy z pracovních schůzek komisí a jejich šetření. (Mates, 2004)

Obecní úřad

V čele obecního úřadu stojí tajemník. V případě, že funkce tajemníka není obsazena, vykonává tuto činnost starosta obce. Obecní úřad tvoří dále zaměstnanci zařazení na pozice úředníků. V obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností se zřizuje ze zákona funkce tajemníka. Tajemník je za plnění úkolů zodpovědný starostovi. „Zajišťuje výkon přenesené působnosti s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce, stanoví platy všem zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu“, vydává vnitřní směrnice obecního úřadu (spisový řád, skartační řád, pracovní řád). (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, §110, odst. 4, písm. a), c)

3.3 Hospodaření obce

Obec má stanovenou finanční suverenitu, na základě zákona rozhoduje o smluvních vztazích, rozhoduje o nich a odpovídá za důsledky svých rozhodnutí. (Peková, 1995)

„Obec je samostatným ekonomickým subjektem, který vlastní majetek a hospodaří s ním, má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet.“ (Jáč, 2010, s. 80)

Rozpočet má dvě části – příjmovou část a výdajovou část. „Příjmy obce by měly být předem plánovatelné, neboť s nahodilými příjmy lze jen obtížně počítat. Měly by být závislé na aktivitě obce (tedy takové, které může obec svou činností ovlivnit).“ (Jáč, 2010, s. 81)

Rozpočet obce schvaluje zastupitelstvo vždy na dobu jednoho roku. Příjmová část je tvořena čtyřmi kapitolami: daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, transferové příjmy. Nejdůležitějším zdrojem příjmů obce jsou daňové příjmy, jedná se o procentuální podíl v rámci rozpočtového určení daní rozdělovaný ministerstvem financí.

Vypočtou se jako součet:

- poměru výměry katastrálního území obce,

- prostého počtu obyvatel v obci,
- násobku postupných přechodů. (Zákon č. 377/2007 Sb., změna zákona o rozpočtovém určení daní, který mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům)

U daňových příjmů plyne celý výnos do obecního rozpočtu, jedná se o daň z příjmů právnických osob, kdy poplatníkem je přímo obec. Další daní, která se vrací celá do rozpočtu města, je daň z nemovitostí. U této daně mohou obce samy ovlivnit její výši, a to stanovením koeficientu plateb z nemovitostí. Další částí jsou daňové příjmy vybírané přímo obcí – poplatek za svoz a likvidaci komunálního odpadu, poplatky za držení psů, rekreační a lázeňské poplatky, poplatky za využívání veřejného prostranství, příjmy z provozování výherních hracích přístrojů na území města. Všechny příjmy obce vyplývající z pronájmů nemovitostí a pozemků, provozování koupaliště, sportovní haly a sportovního stadionu, dále příjmy za služby poskytované občanům, inzerci, reklamu a přijaté dary řadíme mezi příjmy nedaňové. Další příjmy obce se nazývají kapitálové. Jedná se o příjmy z prodeje movitého majetku, pozemků a nemovitostí. Posledním daňovým příjmem obce jsou transferové příjmy. Zde se promítají veškeré dotace přijaté z jiných rozpočtů, například dotace na výkon státní správy, dotace na vytvořené nové pracovní místo od Úřadu práce, dotace od krajského úřadu, státu, ministerstev a Evropské unie. (Čmejrek, 2012)

Výdajová část rozpočtu je členěna velice podrobně dle závazné rozpočtové skladby a dle potřeb města na jednotlivé kapitoly. V rámci celých kapitol se pak dělí na položky, které přesně určují, kolik finančních prostředků je možno v roce vyčerpat. Rozpočtová skladba je pevně stanovena, je členěna na oddíly a paragrafy a na položky, jejichž použití pro jednotlivé příjmy a výdaje je závazné. Výdaje se člení na běžné a kapitálové. Běžné výdaje jsou spojeny s provozem a jejich výše je každoročně silně ovlivněna např. inflací, předpisy v případě úpravy platu, apod. V případě kapitálových výdajů je jejich výše ovlivněna výší čerpání dotací, zejména těch, které jsou kryty prostředky z Evropské unie. (Pilný, Peková, Jetmar, 2008)

Rozpočet může být vyrovnaný nebo schodkový. Vyrovnaný rozpočet je tehdy, je-li příjmová i výdajová část ve stejné výši. Jsou-li příjmy vyšší než výdaje, poukazuje se

schodek na rezervní fond. Jsou-li však vyšší výdaje než plánované příjmy, je nutno specifikovat, jak bude tento schodek řešen. Schodek je možné vyrovnat z přebytků minulých let – tedy z rezervního fondu, nebo úvěrem od bankovní instituce. Někdy obce přistupují k variantě, kdy nízké příjmy „uměle“ navýší např. o kapitálový příjem, a to v případě, že počítají s dotací, která ještě v době schvalování rozpočtu není smluvně ošetřena, ale je schválena. Potom není rozpočet schodkový a jednotlivé položky se upraví během roku podle skutečnosti rozpočtovým opatřením. Připravený rozpočet musí být schválen zastupitelstvem města. Není-li schválen před zahájením kalendářního roku, musí mít město připravené rozpočtové provizorium, aby mohlo pokračovat ve své činnosti. Rozpočtové provizorium je schvalováno ve výši 1/12 předešlého rozpočtu na každý měsíc, po které bude toto opatření platit, zpravidla na tři měsíce. Hospodaření v rámci rozpočtového provizoria není ideálním prostředím pro realizování investičních záměrů pro další rozvoj obce, a proto se většinou obce snaží schválit rozpočet před zahájením kalendářního roku. (Provazníková, 2009) Strukturu běžného rozpočtu zobrazuje schéma č. 1.

Schéma 1: Běžný rozpočet

Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> • daňové: <ul style="list-style-type: none"> - svěřené daně - sdílené daně - místní (a regionální) daně - správní poplatky 	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné veřejné služby (veřejná správa apod.) - veřejný pořádek (policie, hasiči apod.) - vzdělání - péče o zdraví (veřejné zdravotnictví atd.) - bydlení - komunální služby - na podnikání - ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.) - placené úroky - běžné dotace jiným rozpočtům
<ul style="list-style-type: none"> • nedaňové: <ul style="list-style-type: none"> - uživatelské poplatky za služby - příjmy z pronájmu majetku - příjmy od vlastních neziskových organizací - zisk z podnikání - ostatní 	
<ul style="list-style-type: none"> • přijaté transfery: <ul style="list-style-type: none"> - běžné dotace ze státního rozpočtu - běžné dotace ze státních fondů - od územních rozpočtů - ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, sankce apod.) 	
(Saldo – přebytek)	(Saldo – schodek)

Zdroj: Provazníková, R., Financování měst, obcí a regionů, 2009

Rozpočet je komodita, která je velice živá a celý rok je třeba jej upravovat a pracovat s ním. K tomu slouží tzv. rozpočtová opatření, která reagují na aktuální dění, nepředvídatelné výdaje a nečekané příjmy. Každý měsíc je zpracováváno plnění rozpočtu, které na tyto skutečnosti ukáže. Po každém rozpočtovém opatření musí být přesně stanoveno, o kolik se změnily příjmy, výdaje a financování rozpočtu. Každá změna musí projít schvalovacím procesem v orgánech města. Nemělo by se tedy stát, že finanční výkaz FIN bude vykazovat příjmy a výdaje, které nejsou kryté rozpočtem.

Všechny skutečnosti, které během roku projdou rozpočtem a účetnictvím města, se shrnou v takzvaném závěrečném účtu města. Závěrečný účet je zpracován po ukončení auditu, po odevzdání daňového přiznání a po uzavření všech účetních operací daného účetního roku. Závěrečný účet obsahuje povinné informace, které se zveřejňují nejprve na úřední desce, a poté je celý materiál předložen zastupitelstvu města. Mezi tyto povinné informace patří:

- výsledek hospodaření (plnění příjmů a výdajů), kterým je přebytek nebo ztráta,
- výsledek hospodářské činnosti města – hospodaření s bytovým fondem,
- stavy účelových fondů a finančních aktiv – sociální fond, fond rezerv a rozvoje a fond rozvoje bydlení,
- hospodaření příspěvkových organizací – základní škola, mateřská škola a městská kulturní zařízení,
- vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu a ostatním rozpočtům veřejné úrovně – zde jsou zachyceny veškeré transfery a dotace, čerpání těchto prostředků, případně výše vrácených prostředků,
- investiční akce, které byly v daném roce realizovány,
- zpráva o přezkoumání hospodaření města – v případě, že audit zjistil chyby a nedostatky, musí závěrečný účet obsahovat návrh opatření, aby byly chyby odstraněny a již se neopakovaly,
- příloha k účetní závěrce – veškerá aktiva a pasiva města, stav majetku, pohledávky, závazky, hodnota věcných břemen a zástav. (Zákon 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Povinnými přílohami, které se však nezveřejňují, jsou účetní výkazy obce a příspěvkových organizací, rozvaha, výsledovka – Výkaz zisku a ztrát. Tyto výkazy musí být k dispozici

k nahlédnutí na místě k tomu určeném a tato informace je uvedena v textu závěrečného účtu. Ze zákona musí být hospodaření obce kontrolováno auditorem nebo pracovníkem krajského úřadu. Některé obce volí externí auditorskou firmu, která přezkum hospodaření realizuje za úplatu nebo si obec objedná tuto službu u příslušného krajského úřadu, kde je tato služba zdarma. Určení pracovníci kontrolují správné používání finančních prostředků, správné zaúčtování účetních operací, nakládání s majetkem, inventarizaci majetku, smlouvy kupní, darovací a nájemní, zápisy z jednání rady a zastupitelstva a plnění usnesení, využití dotačních prostředků a jejich správné zaúčtování, případně vyúčtování a vrácení nepoužitých prostředků. Pokud krajský úřad shledá chyby a nedostatky, je obec povinna schválit nápravná opatření a nejpozději 15 dnů od schválení závěrečného účtu tuto informaci předat krajskému úřadu. (Zákon 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí)

3.4 Majetek obcí

Důležitým aspektem prosperity obcí je vlastnictví majetku. Obec je povinna nakládat s obecním majetkem dle zákona: č. 128/2000 Sb., o obcích, č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, České účetní standardy pro vybrané účetní jednotky především ČÚS 701, 708, 709 a 710.

Majetek obcí se z pohledu účetních a dalších právních předpisů člení dle svého charakteru a doby své životnosti (použitelnosti). Majetek obce zejména tvoří:

- nemovitosti (pozemky, budovy),
- movité věci (zařízení, stroje, přístroje, apod.),
- majetková práva (pohledávky, apod.),
- peněžní prostředky (tj. hotovosti a vklady na účtech u peněžního ústavu),
- cenné papíry, včetně krátkodobých obchodovatelných (směnky, šeky, apod.),
- případně nehmotná aktiva. (Peková, 1997)

Jednou z povinností obce je vedení evidence jejího majetku. Nástrojem pro evidenci je zjištění skutečného stavu veškerého majetku a závazků, tzv. inventarizací. Účelem inventarizace je srovnání skutečného stavu se stavem účetním. Inventarizace se dělí na fyzickou a dokladovou a provádí se vždy k poslednímu dni účetního období. (Provazníková, 2009)

3.5 Spolupráce mezi obcemi

Při výkonu samostatné působnosti mohou obce mezi sebou spolupracovat. Spolupráce je možná uzavřením smluvního vztahu ke splnění konkrétního úkolu, podle smlouvy o vzniku dobrovolného svazku obcí a v neposlední řadě zakládáním právnických osob dle zvláštního zákona. Každá obec má šanci stát se členem dobrovolného svazku obcí, aby byla schopna lépe ochránit a prosadit společné zájmy. (Čmejrek, 2012)

Tuto možnost spolupráce znala i předešlá právní úprava o postavení obcí, avšak dnešní právní úprava zachází více do detailů a některé aspekty jsou odlišné. Z hlediska zákonného vymezení např. takto:

- obce mají právo být členy svazku obcí z důvodu ochrany a prosazování svých společných zájmů,
- obce jsou oprávněny zakládat nové svazky obcí, či vstupovat do svazků obcí již existujících,
- členy svazku obcí se může stát jedině obec,
- svazek obcí vystupuje navenek jako právnická osoba. (Kadeřábková, Peková, 2012)

Členství v těchto svazcích není povinností obce, ale pouze jejím právem. Členy svazků se mohou stát pouze obce, nikoli kraj. Obce mohou vcházet do již vytvořeného svazku, nebo do něj vstupovat při jeho zakládání. Přístup k realizaci dobrovolného sdružování obcí je velmi citlivý fenomén dnešní doby, který se týká víceméně aspektů života v malých obcích, které se stavějí k těmto tendencím opatrně a bojí se, že příliš těsná spolupráce omezí jejich autonomii. Tyto svazky zakládají na základě konkrétních projektů, které jim dovolí zlepšit infrastrukturu jejich obcí (čističky, některé sociální služby jako např. domy pro seniory). K problémům integrace obcí byly realizovány sociologické výzkumy v Sociologickém ústavu ČR, které přinesly cenné poznatky o výhodách a nevýhodách integrace obcí. Výsledky výzkumu poukázaly na to, že výhodou sloučení obcí je převážně kumulace finančních prostředků na zlepšení kvality života občanů, zlepšení kvality plánování územního rozvoje, větší možnost realizace finančně náročných projektů. Z období sedmdesátých let měli představitelé obcí i většina občanů negativní zkušenosti ze slučování obcí, protože se vyvíjela tzv. středisková sídelní kultura. Výzkumy ukázaly, že v malých obcích nebudou rozdělovány finanční prostředky spravedlivě, a díky tomu budou mít malé obce menší šance prosazovat své plány a požadavky. Přesto se integrace obcí

pomalu prosazuje a bude důležité, zda si obce najdou způsob, se kterým budou nejvíce spokojeny, a i na tom, zda půjdou cestou ekonomických výhod (mnoho obcí je členy několika sdružení), nebo se zaměří na zlepšování kvality života občanů z pohledu vylepšování veřejných služeb, na rozvoj kulturního i společenského života, nebo na obnovu kulturního dědictví. (Kadeřábková, Peková, 2012)

3.6 ČR a strukturální fondy

V roce 2004 po vstupu do Evropské unie se Česká republika naplno zapojila do hospodářské politiky a sociální soudržnosti. Na období sedmiletých cyklů realizuje programové dokumenty, ve kterých je stanoven rozpočet, definovány nové cíle a priority, které se členské státy snaží docílit a uskutečnit podle primárních strategických dokumentů Evropská unie. Česká republika spadá do tří programových období:

První programové období v letech 2004 – 2006 umožňovalo čerpat ze šestnácti programů z podpory fondu Evropské unie. V České republice byly vymezeny tři cíle: cíl 1 - Podpora rozvoje zaostávajících regionů, cíl 2 – Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací a cíl 3 – Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání. Do tohoto programového období se Česká republika zapojila později, avšak z programů získala 2,4 mil. eur, což bylo velmi úspěšné. (Euroskop, 2014)

V dalším programovém období pro roky 2007 – 2013 Česká republika získala plnění ve výši přes 26 mil. eur. V tomto období sleduje regionální politika cíl Konvergence (cíle 1), cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (cíle 2) a cíle Evropská územní spolupráce (cíle 3). Tyto cíle jsou naplňovány prostřednictvím 26 operačních programů, avšak čerpání bylo již problematictější. (Euroskop, 2014)

V aktuálním programovém období pro roky 2014 – 2020 se mírně snížil počet operačních programů, ale je důležité, že byl vytvořen nový program s názvem Integrovaný regionální operační program (IROP), díky kterému by mělo dojít např. k užšímu propojení kohezní politiky EU se strategií Evropa 2020, v níž by se mělo hlavně zabývat tématy s otázkami ochrany klimatu, stárnutí populace či migrace nebo k využívání finančních nástrojů např. revolvingových úvěrů. V tomto období je stanovena alokace pro Českou republiku cca 24 mil. eur. Došlo ke snížení počtu cílů na dva - Investice pro růst a zaměstnanost (cíle 1) a Evropská územní spolupráce (cíle 2). V tomto programovém období disponuje ČR fondy s názvem „Evropské strukturální a investiční fondy“ (ESIF). Mezi tyto strukturální

fondy patří: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV), Evropský námořní a rybářský fond (ENRF). (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015)

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)** především investuje do malých a středních podniků, a to z důvodu zajištění pracovních míst, do infrastruktury, zdravotnictví, do vzdělávání, životního prostředí a kultury
- **Evropský sociální fond (ESF)** jeho hlavním cílem je podpora vzniku pracovních míst a kvalitního zaměstnání, zvýšit hodnotu vzdělávání, posílit sociální začlenění a boj s chudobou
- **Fond soudržnosti (FS)** se zaměřuje na dopravní infrastrukturu, účelné využívání energie a environmentálního prostředí
- **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)** je zaměřen především na podporu života na venkově, zvýšení prosazení zemědělství a vyvážení kvality života v rozvoji venkovských oblastí
- **Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)** – jeho hlavním úkolem je podpora v oblasti rybolovu z hlediska zvýšení konkurenceschopnosti a z hlediska ochrany životního prostředí (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015)

Srovnání programových období je znázorněno v následující tabulce č. 1.

Tabulka 1: Srovnání programových období

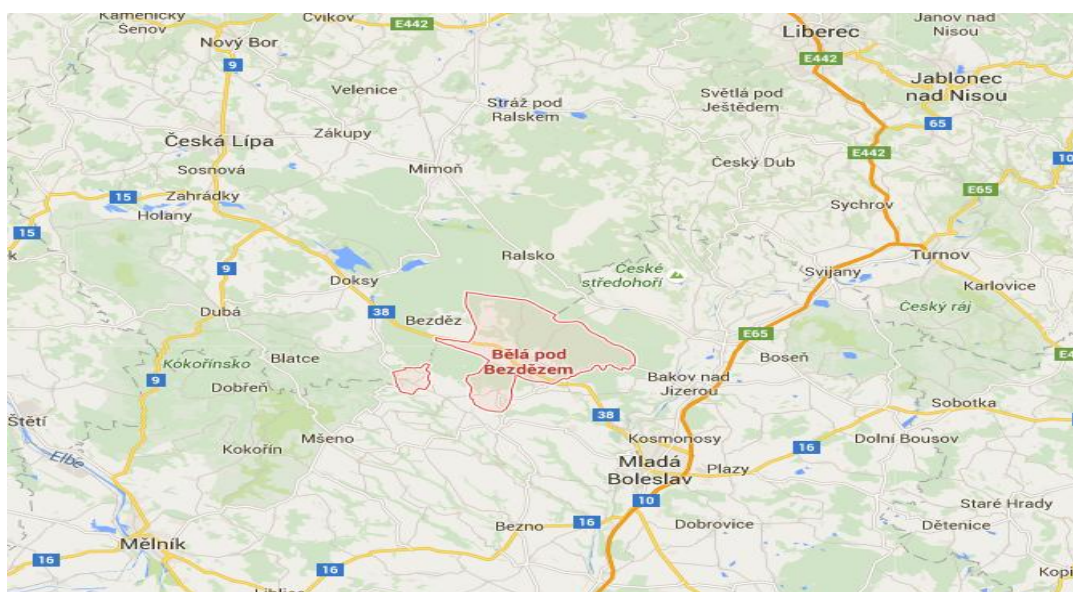
Období	Cíle	Finanční nástroje	Celková alokace pro ČR
2004–2006	Cíl 1 – Podpora rozvoje zaostávajících regionů Cíl 2 – Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací Cíl 3 – Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání	6 finančních nástrojů: FS, ERDF, ESF, FIG, EAGGF (orientační a záruční sekce)	2,43 mld. EUR
2007–2013	Cíl 1 – Konvergence Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost Cíl 3 – Evropská územní spolupráce	3 finanční nástroje: FS, ERDF, ESF	26,5 mld. EUR
2014–2020	Cíl 1 – Investice pro růst a zaměstnanost Cíl 2 – Evropská územní spolupráce	5 finančních nástrojů: EFRR, ESF, FS, EZRV, ENRF	23,96 mld. EUR

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015

4 CHARAKTERISTIKA OBCE

Bělá pod Bezdězem se nachází na hranici Středočeského a Severočeského kraje, leží 14 km severozápadně od statutárního města Mladá Boleslav. Spadá do působnosti obce s rozšířenou pravomocí Mladá Boleslav, funguje jako obec s pověřeným obecním úřadem. Katastrální výměra města je 6320 ha, počet obyvatel je 4840 (údaj ke dni 1.1.2015). K městu dále náleží čtyři příměstské části - Bezdědice, Březinka, Hlínoviště a Vrchbělá. Město Bělá pod Bezdězem je členem Svazu měst a obcí ČR, Dobrovolného sdružení obcí Máchův kraj, LAG Podralsko o.s., Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Bělá pod Bezdězem má také svého zahraničního partnera, kterým je město Gross-Bieberau ležící v okrese Darmstadt-Dieburg, SRN. (www.historickasidla.cz, online) Charakteristiku polohy města zobrazuje obrázek č. 2.

Obrázek 2: Poloha Bělé pod Bezdězem

Zdroj: www.mapy.cz

4.1 Historie a památky

Město Bělá pod Bezdězem se původně nacházelo na úpatí kopce Bezdězu. Z důvodu, že trpělo nedostatkem vody, bylo se svolením krále Václava II. přemístěno v roce 1304 k nedalekému potoku Bělá.

Když bylo v roce 1337 město vystavěno a opevněno, stvrdil listinou městské právo zástavné držitel bezdězských statků Hynek Berka z Dubé a Lipé. Podle této listiny neslo město název Nový Bezděz. Tento název se však mezi lidmi neujal a byl proto nahrazen názvem původní osady, tedy Bělá. Historické jádro města je od roku 1992 městskou památkovou zónou. (Šimáček, 2000)

Bělá pod Bezdězem je také významným rekreačním střediskem kraje s řadou historických stavebních památek. Jsou zde zbytky městského opevnění s Českou bránou, kostel Povýšení sv. Kříže a kostel sv. Václava s klášterem. Na náměstí se nachází budova radnice, na jejíž zdi je zavěšen původní český loket – délková míra užívaná ve středověku. Dominantou obce je zámek, ve kterém se dnes nachází muzeum a informační centrum. K nepřehlédnutelným památkám v obci patří Mařátkův pomník „Na stráž!“ a pomník Karla Hynka Máchy situovaný na nedaleký hrad Bezděz. (www.mubela.eu, online)

4.2 Doprava

Město Bělá pod Bezdězem leží na dopravní spojnici - silniční i železniční - směřující z Mladé Boleslavi směrem na Doksy a Českou Lípou. Obcí procházejí silnice I. a II. třídy. Ve vzdálenosti 13 km od obce je možný výjezd na dálnici D10 směřující do Prahy. Obcí vede také několik cyklostezek a turistických tras. (MěÚ Bělá pod Bezdězem)

4.3 Průmysl

V dnešní době je Bělá zemědělsko - průmyslovým městem s výrobou papíru, střešní lepenky, dřevoprůmyslem a kovoprůmyslem, sklárnou zaměřenou na výrobu broušeného skla. Úspěšně se zde rozvíjí i soukromé podnikání.

Nejstarší firmou v obci byly Papírny Bělá založené v roce 1696. V současnosti se firma nazývá Kavalierglass a.s. a předmětem jejího podnikání není jen výroba papíru, ale i výroba skla.

Moderní firmou, ve které bělští občané nacházejí pracovní uplatnění, je Tiberina automotive Bělá spol. s.r.o. zaměřená na výrobu kovových výlisků, svařených komponentů a nástrojů pro automobilový průmysl.

Jedním z nejvýznamnějších podniků ve městě a zároveň jedna z největších evropských výrobců kotlů na tuhá paliva je rodinná firma Atmos Jaroslav Cankař a syn.

V roce 1990 byla ve městě obnovena Vladimírem Tomem výroba ručně vyráběného broušeného skla pod značkou Tom Bohemia Crystal. Produkty ze skla jsou známé a dobře prodejné po celém světě.

Nejmladší firmou ve městě je firma s názvem RP Climbing s.r.o. vyrábějící lezecké vybavení.

4.4 Ekonomická charakteristika

Významní podnikatelé v obci zaměstnávají část místních obyvatel. V okresním městě Mladá Boleslav působí jeden z nevýznamnějších podniků České republiky, a to ŠKODA AUTO a.s., do kterého dojíždí za prací i značná část občanů Bělé pod Bezdězem. Okres Mladá Boleslav tak patří mezi regiony s nejnižší nezaměstnaností, ke dni 31. 12. 2015 byla míra nezaměstnanosti ve výši 3,5%. (www.czso.cz, online)

4.5 Občanská vybavenost obce

Občanská vybavenost ve městě je z hlediska rozmanitosti na vysoké úrovni. V obci se nachází pošta, minimarket Tesco, několik prodejen s potravinami, několik restaurací, jídelna, kadeřnictví, pedikúra, sauna, bowling, čerpací stanice, koupaliště a hřbitov.

Školství

Ve městě jsou dvě budovy základní školy, V bývalé měšťanské škole se vyučují žáci 1. – 3. třídy, v nově vybudované Základní škole v Máchově ulici žáci 4. – 9. ročníku. Celkový počet žáků ke školnímu roku 2015/2016 je 469 a celkový počet učitelů je 27. Dětem předškolního věku jsou k dispozici tři mateřské školy s celkovou kapacitou 189 míst, která je v současné době plně využita. Jedná se o příspěvkové organizace zřizované obcí. Základní škola disponuje školní jídelnou, školní družinou a školním klubem, který zajišťuje zájmovou činnost žáků školy. Další institucí je např. Základní umělecká škola. (www.zsbela.cz, online)

Zdravotnictví a sociální služby

Ve městě je zdravotní středisko, ve kterém poskytují zdravotní péči zubní lékaři, lékař pro děti a dorost a praktický lékař. Budova zdravotního střediska je v soukromém vlastnictví lékařů, kteří v ní vykonávají svou lékařskou praxi. Nemocnice se nachází v Mladé Boleslavi, 13 km od Bělé pod Bezdězem. Ve správě obce je Dům s pečovatelskou službou, ve kterém se nachází 23 bytů pro seniory. Sociální služby seniorům poskytuje Pečovatelská služba Mladá Boleslav.

Bytový fond obce

Na městském úřadě se nachází správa bytového fondu, která zajišťuje správu bytových domů. V současné době město vlastní 32 domů a spravuje 255 bytů a 32 nebytů. Správa bytů hospodaří s příjmy z nájemného, které se snaží vracet zpět do domů a bytů formou zkvalitňování úrovně bydlení v městských bytech popř. podnikání v městských nebytových prostorech. (MěÚ Bělá pod Bezdězem)

Kultura

Ve městě působí Městská kulturní zařízení, která se starají o kulturu a společenský život ve městě. Pořádají jarmarky, posvícení a různé společenské akce. V objektu městských kulturních zařízení se nachází knihovna (dříve obecná škola) pojmenovaná po básníkovi Vladimíru Holanovi. Knihovna je hojně využívána jak staršími občany, tak i dětmi. V současné době je zaregistrováno celkem 1483 čtenářů. Spolu s knihovnou se v budově nachází Infocentrum, kulturní a společenské středisko, výstavní síň a společenský sál. Ve městě se nachází i městské kino, které je však z finančních důvodů již několik let zavřené.

Sportovní vyžití a volný čas

Město disponuje víceúčelovou sportovní halou, travnatým fotbalovým stadionem a tenisovými kurty. Největší zájem o tyto sportovní areály mají místní sportovní spolky, a sice oddíl TJ Sokol Bělá pod Bezdězem – házená a sportovní klub SK fotbal. Ostatní sportovní oddíly a občané je samozřejmě mohou také využívat. Pro trávení volného času mládeže město vybudovalo venkovní posilovnu.

5 VLASTNÍ PRÁCE

Analytická část bakalářské práce zhodnotí demografické ukazatele z let 2005 – 2014. Dále se tato část bude věnovat vývoji příjmů a výdajů obce v období 10 let, s podrobnější analýzou příjmů a výdajů z komunálních odpadů, investicemi a revitalizací městského památkového centra. Na základě dotazníkového šetření bude vyhodnocena spokojenost obyvatel s životem ve městě. Následují návrhy a doporučení.

5.1 Demografické ukazatele

V současné době je celosvětový trend stěhování se do větších měst z důvodu většího množství pracovních příležitostí a lepší občanské vybavenosti. Ve městě Bělá pod Bezdězem je průměrný počet trvale žijících obyvatel za sledované období 4936 osob. Vývoj počtu obyvatelstva od roku 2005 do roku 2014 zachycuje následující tabulka č. 2.

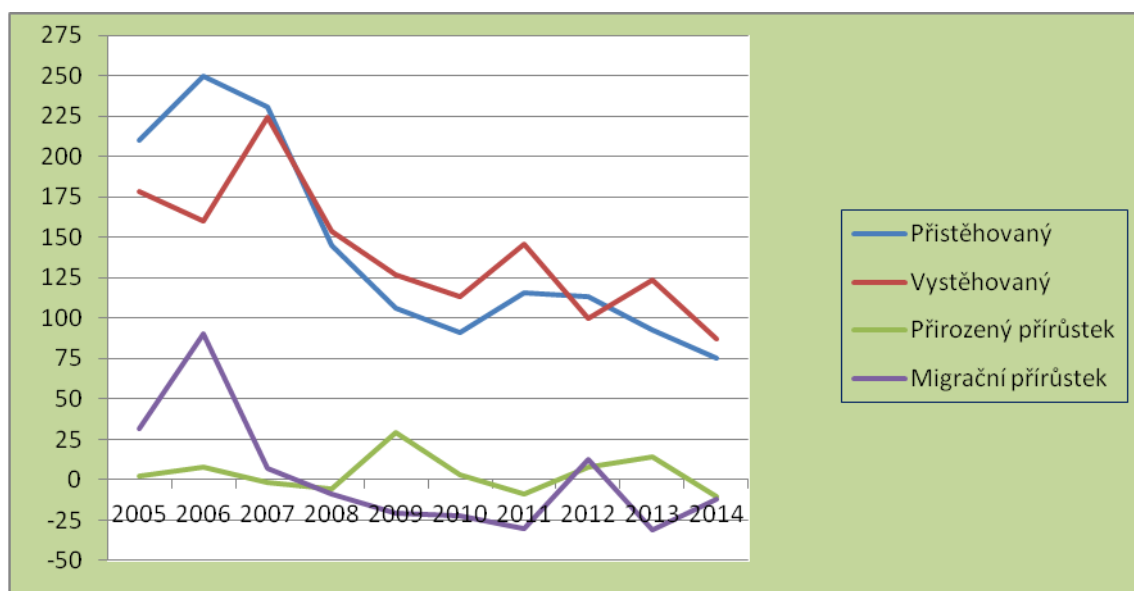
Tabulka 2: Přehled demografických ukazatelů v letech 2005 – 2014

Rok	Počet obyvatel k 31.12.	Přistěhovaný	Vystěhovaný	Přirozený přírůstek	Migrační přírůstek	Celkový přírůstek
2005	4910	210	178	2	32	34
2006	5008	250	160	8	90	98
2007	5013	231	224	-2	7	5
2008	4998	145	154	-6	-9	-15
2009	5006	106	127	29	-21	8
2010	4987	91	113	3	-22	-19
2011	4858	116	146	-9	-30	-39
2012	4879	113	100	8	13	21
2013	4862	93	124	14	-31	-17
2014	4840	75	87	-10	-12	-22
Aritmetický průměr	4936	143	141	4	2	5
Průměrný koeficient růstu	0,9984	0,8919	0,9235	X	X	X

Zdroj: Matrika Bělá pod Bezdězem, vlastní výpočty

Počet obyvatel v obci Bělá pod Bezdězem kolísá. Na začátku sledovaného období v roce 2005 a 2006 byl zaznamenán největší přírůstek počtu obyvatel, a naopak v roce 2012 jeho největší pokles. V tabulce č. 2 je znázorněn také přehled přirozeného přírůstku obyvatel, který se vypočítává rozdílem narozených a zemřelých obyvatel města. Migrační přírůstek zobrazuje rozdíl mezi přistěhovanými a odstěhovanými obyvateli. Průměrný migrační přírůstek jsou 2 obyvatelé za rok. Celkový přehled pohybu obyvatelstva v obci v letech 2005 – 2014 je znázorněn v grafu č. 1. Počet obyvatel k 31.12.2015 byl 4716. Z analýzy časové řady počtu obyvatel, dosažením do rovnice lineární trendové přímky $Y_t = 5049,01 + (-22,152) * t$, bylo zjištěno, že odhad počtu obyvatel na následující rok, tedy k 31. 12. 2016 bude činit 4783 obyvatel (příloha č. 1).

Graf 1: Pohyb obyvatelstva v obci v letech 2005 - 2014

Zdroj: Matrika Bělá pod Bezdězem, vlastní výpočty

Tabulka č. 3 porovnává strukturu obyvatel v roce 2005 a 2014 podle pohlaví v procentech a indexu maskulinity v promilích. V roce 2005 byl větší podíl žen 50,29% než mužů 49,71% a index maskulinity byl 0,989. To znamená, že na 1000 žen připadalo 989 mužů. Naopak v roce 2014 byl větší podíl mužů 50,74% než žen 49,26%, a to 1030 mužů na 1000 žen.

Tabulka 3: Struktura obyvatel podle pohlaví za rok 2005 a 2014

Rok	Počet obyvatel	Počet žen	Podíl žen v %	Počet mužů	Podíl mužů v %	Index maskulinity v ‰
2005	4910	2469	50,29	2441	49,71	0,989
2014	4840	2384	49,26	2456	50,74	1,030
index	0,99	0,97	X	1,01	X	X

Zdroj: www.czso.cz, vlastní výpočty

V tabulce č. 4 je zobrazena věková struktura obyvatel v obci v letech 2005 a 2014 a index stáří v těchto letech. Struktura obyvatel je rozdělena do tří skupin. Největší procentuální podíl je v obou letech u obyvatel ve věku 15 – 64 let. Z výsledků v tabulce je vidět snižující se počet obyvatel této skupiny, naopak se zvyšuje počet obyvatel u ostatních skupin. Index stáří byl v roce 2005 ve výši 94,6%, tzn., že je o 5,6% méně občanů ve věkové skupině 65 a více let než ve věku 0 - 14 let, ale v roce 2014 byl index stáří 112,5%. Následující tabulka č. 4 ukazuje, že je v obci oproti roku 2005 větší počet stárnoucí populace.

Tabulka 4: Věková struktura obyvatel za rok 2005 a 2014

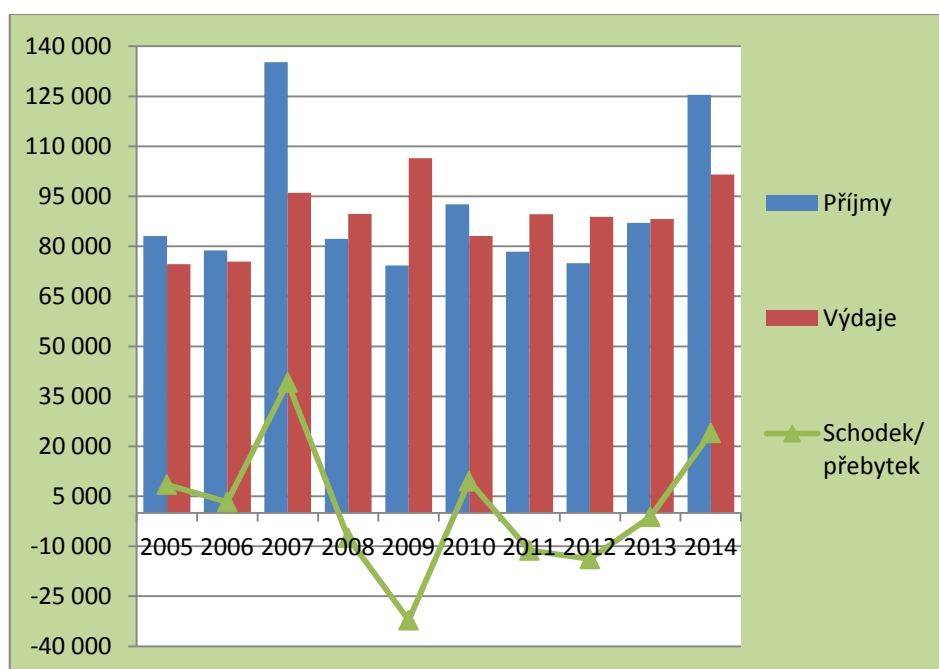
Rok	Obyvatelé ve věku 0 - 14 let		Obyvatelé ve věku 15 - 64 let		Obyvatelé ve věku 65 a více let		Index stáří (%)
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	
2005	717	14,6	3515	71,59	678	13,81	94,6
2014	751	15,52	3244	67,03	845	17,45	112,5
index	1,05	X	0,92	X	1,25	X	X

Zdroj: www.czso.cz, vlastní výpočty

5.2 Hospodaření obce v letech 2005 - 2014

V grafu č. 2 jsou znázorněny skutečné příjmy a výdaje obce, podkladové údaje jsou uvedeny v příloze č. 2. Podle výsledků v grafu č. 2 je vidět, že s výjimkou let 2008 – 2009 a 2011 – 2013 byl rozpočet v přebytku. Největší schodek v rozpočtu byl za rok 2009, ve kterém byly výdaje o 43% vyšší než příjmy. Schodek roku 2009 byl způsoben rapidním poklesem daňových příjmů a rekonstrukcí I. etapy náměstí, která byla předfinancována z vlastních zdrojů. Na tuto rekonstrukci město obdrželo dotaci až v roce 2010.

Graf 2: Vývoj rozpočtu obce (v tis. Kč)

Zdroj: www.rozpocetobce.cz, vlastní zpracování

5.2.1 Příjmy

Základní bilance vývoje příjmů v obci v letech 2005 – 2014 je zobrazena v tabulce č. 5. První relativní diference udává meziroční změnu v procentech. Největší meziroční nárůst příjmů byl v roce 2007 o 71,78% (detailněji popsáno u daňových, kapitálových a transferových příjmů). Bazický index udává změnu jednotlivých roků oproti roku 2005, největší byl v roce 2007, kdy dosahoval 1,627, což představuje nárůst příjmů o 62,7%, v roce 2012 byl 0,902, což značí pokles příjmů o 9,8%.

Tabulka 5: Příjmy obce v letech 2005 – 2014 (v tis. Kč)

Rok	Příjmy celkem	1. absolutní diference	2. absolutní diference	1. relativní diference	Bazický index (bi)
2005	83 094	-	-	-	-
2006	78 723	-4 371	-	-5,260	0,947
2007	135 231	56 508	60 879	71,781	1,627
2008	82 233	-52 998	-109 506	39,191	0,990
2009	74 232	-8 001	44 997	-9,730	0,893
2010	92 579	18 347	26 348	24,716	1,114
2011	78 363	-14 216	-32 563	-15,356	0,943
2012	74 968	-3 395	10 821	-4,332	0,902
2013	87 030	12 062	15 457	16,090	1,047
2014	125 479	38 449	26 387	44,179	1,510
Aritmetický průměr	91 193	4 709	5 353	X	X

Zdroj: www.rozpocetobce.cz, vlastní výpočty

Daňové příjmy

Tabulka č. 6 zahrnuje příjmy obce za roky 2005 – 2014 a vyplývá z ní, že příjmy obce mají kolísavou tendenci. Největší nárůst příjmů v obci byl mezi roky 2006 – 2007 a činil 30%. Ve zmiňovaném roce 2007 byl nárůst za daň z příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti. Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti znamenal pozitivně fakt, že v obci působil úspěšný podnikatel jako fyzická osoba, a v té době byl podíl města na takto zaplacené dani 60%. V současné době je podíl již jen 30% a ani nové rozpočtové určení daní výši obdržené daně nijak neposunulo. Průměrný koeficient růstu činil 1,041, příjmy rostly průměrně o 4,1% každý rok.

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy jsou konstantní, s výjimkou roku 2005, kde byly nejmenší, a to ve výši 3264,44 tis. Kč. Největší nárůst je v roce 2014, ve kterém dosahovaly výše 7 906,81 tis. Kč. Tento nárůst příjmu pro město byl způsoben tím, že společnost Lesy Bělá s.r.o. uhradila městu za pronájem lesů o 1 mil. Kč více oproti předchozím letům. Dalším důvodem většího příjmu bylo doplacení dlužného nájemného od firmy Motorland Bělá za pronájem pozemků. Průměrný koeficient růstu činil 1,103, příjmy rostly průměrně o 10,3% každý rok (viz tabulka č. 6). Město vybudovalo průmyslovou zónu Vazačka a výtěžek z pronájmu pozemků a nemovitostí důležitě ovlivnil nedaňové příjmy města.

Kapitálové příjmy

V letech 2007 a 2008 došlo k prodeji obecního majetku v lokalitě Vazačka pro účely průmyslové výroby. Tento prodej velmi ovlivnil výši kapitálových příjmů. V posledních letech dochází většinou jen k odprodeji menších pozemků. V roce 2007 a 2008 z velké části přispěla do obecní pokladny částka za prodej městského majetku ve výši 20 420 tis. Kč. Průměrný koeficient růstu činil 0,649, příjmy klesaly každoročně průměrně o 35,1% (tabulka č. 6).

Transferové příjmy (dotace)

Struktura vývoje transferových příjmů kopíruje úspěšnost města v získávání dotací na rozvoj infrastruktury, údržbu majetku města, veřejné zeleně a na obnovu kulturního dědictví. Součástí transferových příjmů je příspěvek obci na výkon státní správy a školství, jehož výše je každoročně upravována podle aktuálního počtu obyvatel, počtu žáků a dle schváleného státního rozpočtu. V roce 2007 byla také poskytnuta dotace na úpravu bývalých vojenských kasáren ve výši 16 209 tis. Kč. Průměrný koeficient růstu činil 1,086, příjmy každoročně rostly průměrně o 8,6% (tabulka č. 6).

Z uvedených výpočtů vyplývá, že největšími příjmy obce Bělá pod Bezdězem jsou na prvním místě daňové příjmy, na druhém dotace, na třetím nedaňové příjmy a nejméně do rozpočtu obce přispívají kapitálové příjmy. Procentuálně je vyjádřeno v příloze č. 3.

Tabulka 6: Přehled příjmů v letech 2005 – 2014 (v tis. Kč)

Rok	Příjmy daňové	ki	Příjmy nedaňové	ki	Příjmy kapitálové	ki	Dotace	ki
2005	51 913		3 264		7 659		20 256	
2006	57 865	1,115	6 693	2,051	812	0,106	13 352	0,659
2007	75 465	1,304	6 857	1,025	20 615	25,388	32 293	2,419
2008	51 989	0,689	6 371	0,929	16 005	0,776	7 868	0,244
2009	48 631	0,935	5 133	0,806	956	0,060	19 510	2,480
2010	53 770	1,106	5 765	1,123	612	0,640	32 431	1,662
2011	48 742	0,906	5 887	1,021	306	0,500	23 428	0,722
2012	48 813	1,001	5 499	0,934	286	0,935	20 370	0,869
2013	62 315	1,277	6 049	1,100	312	1,091	18 354	0,901
2014	74 840	1,201	7 907	1,307	157	0,503	42 574	2,320
Průměrný koeficient růstu	x	1,041	x	1,103	x	0,649	x	1,086

Zdroj: www.rozpocetobce.cz, vlastní výpočty

5.2.2 Výdaje obce

V následující tabulce č. 7 je analýza vývoje celkových výdajů obce od roku 2005 – 2014. Největší rozdíl mezi investičními výdaji byl v roce 2010. První relativní diference udává meziroční změnu v procentech. Největší úbytek ve výdajích byl v roce 2010 o 21,93%, avšak oproti tomu největší nárůst výdajů byl v roce 2007 o 27,37%. Průměrný koeficient růstu činil 1,035, výdaje rostly průměrně o 3,5% každoročně. Bazický index udává změnu jednotlivých roků oproti roku 2005. Největší rozdíl byl v roce 2009, kdy byl bi 1,427, což představuje nárůst výdajů o 42,7%. Nejmenší výdaje za sledované období byly v roce 2005.

Tabulka 7: Výdaje obce v letech 2005 – 2014 (v tis. Kč)

Rok	Celkem	1. absolutní diference	2. absolutní diference	1. relativní diference (v %)	Bazický index (bi)
2005	74 613	-	-	-	-
2006	75 444	831	-	1,114	1,011
2007	96 098	20 654	19 823	27,377	1,288
2008	89 678	-6 420	-27 074	-6,681	1,202
2009	106 441	16 763	23 183	18,692	1,427
2010	83 099	-23 342	-40 105	-21,930	1,114
2011	89 635	6 536	29 878	7,865	1,201
2012	88 808	-827	-7 363	-0,923	1,190
2013	88 212	-596	231	-0,671	1,182
2014	101 479	13 267	13 863	15,040	1,360
Aritmetický průměr	89 351	2 985	1 555	X	X

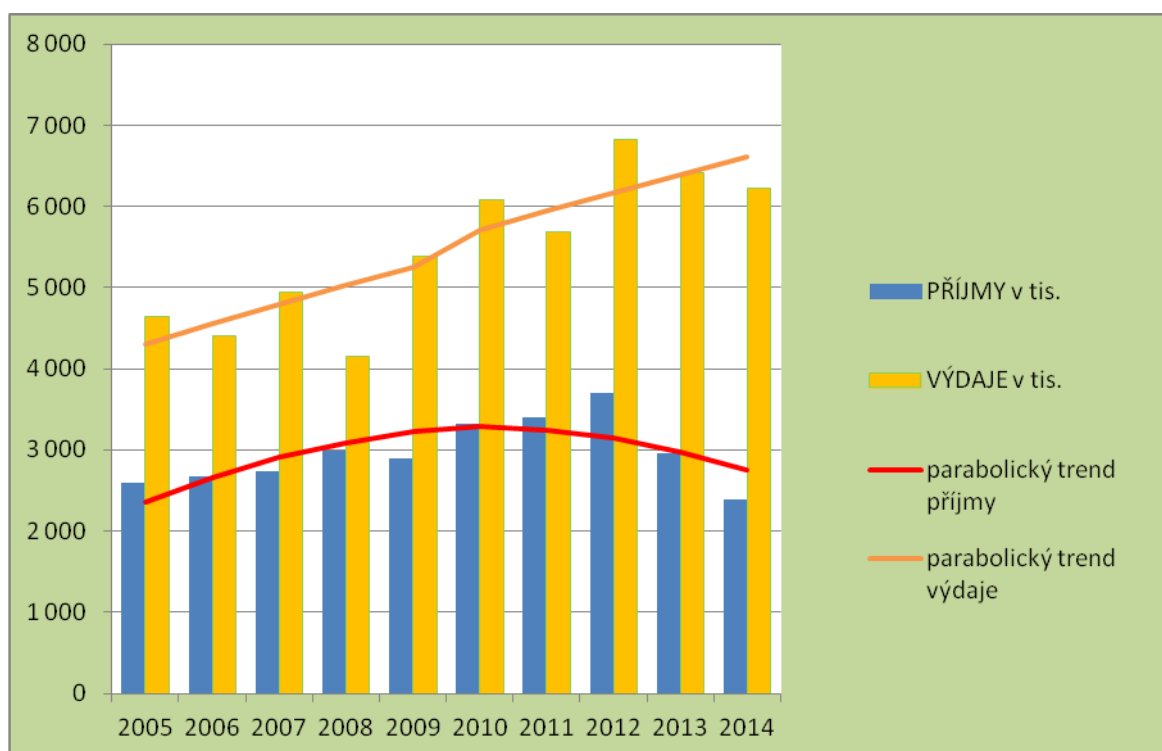
Zdroj: www.rozpocetobce.cz, vlastní výpočty

Specifikace příjmů a výdajů na komunální odpad

Z důvodu největšího nárůstu výdajů a klesajících příjmů obce na provoz systému komunálních odpadů jsou detailněji specifikovány tyto výkyvy. V následujícím grafu č. 3 jsou patrné příjmy a výdaje na komunální odpad v průběhu let 2005 až 2014. Z grafu č. 3 lze vyvodit, že náklady na odpadové hospodářství města se v průběhu let zvyšují vlivem několika faktorů. Prvním faktorem je zvyšující se poplatek za ukládání odpadů na skládku, který je dán zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech. Dalším faktorem je zvýšení DPH, které se postupně od roku 2004 do současné doby zvýšilo z 19% na 21%, a tím stouply náklady za služby (doprava, manipulace, apod.). Značný nárůst nákladů je patrný od roku 2010. Tento nárůst je způsoben rozhodnutím města vypsát v roce 2009 výběrové řízení na zajištění odpadového hospodářství jako celku (Sběrný dvůr, tříděný odpad a komunální odpad). Toto výběrové řízení bylo vypsáno jako nadlimitní na 4 roky s předpokládanou hodnotou zakázky 27 mil. Kč. Lze tedy konstatovat, že nárůst výdajů v odpadovém hospodářství v letech 2010 – 2014 je způsoben předáním odpadového hospodářství jako celku komerční společnosti. Výsledky z roku 2012 jsou zkráceny, neboť obsahují částku

cca 800 tis. Kč, což byly náklady na likvidaci mezideponie stavební sutě. V těchto letech lze také konstatovat mírný nárůst příjmů v odpadovém hospodářství, způsobený poplatkem za pronájem Sběrného dvora, který společnost Compag MB, spol. s.r.o. platí dle smlouvy městu 303 tis. Kč/rok. Nejvyšší částka za komunální odpad byla v roce 2012 ve výši 6830 tis. Kč. V roce 2014 byly o 38,29% menší příjmy na komunální odpad než výdaje, skutečná čísla jsou uvedena v příloze č. 4.

Graf 3: Příjmy a výdaje za komunální odpad v letech 2005 – 2014 (v tis. Kč)

Zdroj: MěÚ Bělá pod Bezdězem

5.3 Popis větších investičních akcí v letech 2009 - 2014

Dotace kryjí investiční záměry města v průměru ze 75%, zbytek je nutno dofinancovat z vlastního rozpočtu. V roce 2009 se začala realizovat obnova městského památkového centra – parku na náměstí. Akce byla rozdělena do dvou fází. Na I. etapě získalo město v roce 2010 dotaci ve výši 9,8 mil. Kč a o rok později částku 21 mil. Kč. V roce 2011 a 2012 se realizovala II. etapa, na kterou byla přijata dotace v celkové výši 18,8 mil. Kč. V roce 2013 město nabylo dotaci ve výši 7,3 mil. Kč na kanalizační přivaděč pro odkanalizování lokality Vrchbělá. O rok později pak byl celkový příjem dotací ve výši 28 mil. Kč. Realizovaly se tyto projekty: obslužná komunikace pro průmyslovou zónu

Vazačka, Informační centrum, přístavba pavilonu mateřské školy a snížení energetické náročnosti mateřské školy, kompostéry pro občany města Bělá pod Bezdězem.

Město na financování projektů používá vlastní prostředky z rezervního fondu, výjimka se stala v roce 2014, kdy se město nevyhnulo nutnosti využití bankovního úvěru na dofinancování krajské silnice. Město čerpalo dotace z těchto programů: Regionální operační program Střední Čechy, Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy, Operační program životního prostředí, Středočeský fond životního prostředí a zemědělství.

5.4 Revitalizace městské památkové zóny

V roce 1992 byla vyhlášena rozhodnutím vlády městská památková zóna v Bělé pod Bezdězem. Nachází se v centru města, a její součástí je městské opevnění a další historické stavby, z nichž některé pochází už ze 14. století.

Město disponuje finančními prostředky určenými výhradně na údržbu památek a zároveň poskytuje na základě žádosti vlastníků nemovitostí příspěvky na opravu nemovitostí v památkové zóně. Vlastník nemovitosti stojící v této lokalitě musí při opravě nebo rekonstrukci žádat o povolení Magistrát města Mladá Boleslav a Národní památkový ústav ČR a řídit se jejich doporučeními.

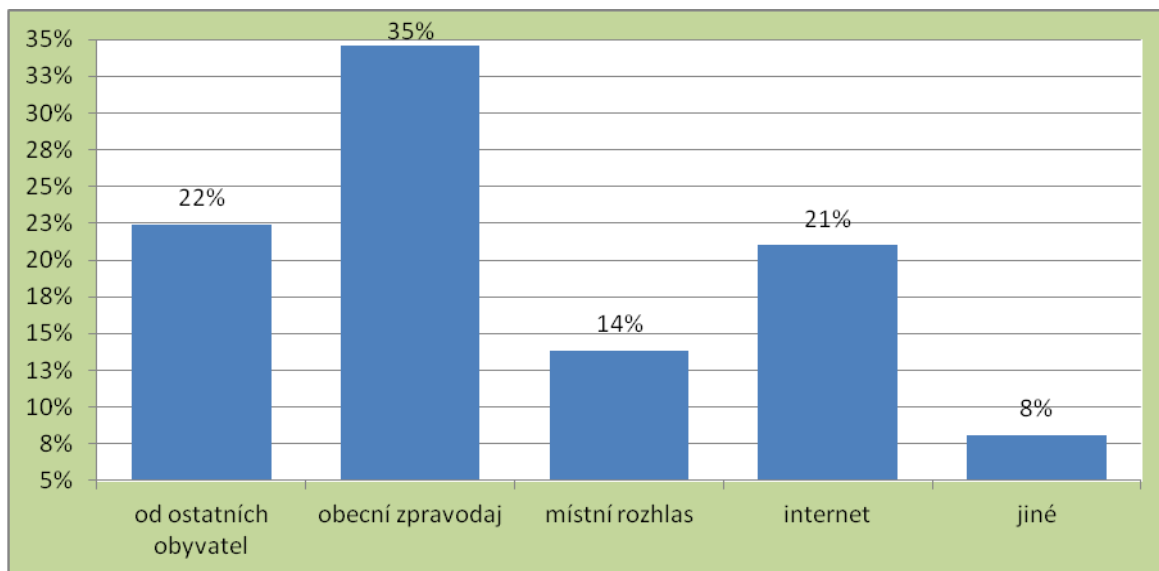
V období deseti let od roku 2005 – 2014 město získalo dotace od Ministerstva kultury na obnovu památek ze dvou dotačních programů: program Záchrany architektonického dědictví a program Regenerace městských památkových zón a památkových rezervací. Z programu Záchrany architektonického dědictví získává město každoročně finanční prostředky ve výši kolem cca 3 mil. Kč určené na opravu Zámku. Z druhého programu činilo celkové plnění za deset let 4,2 mil. Kč.

Pokud město disponuje památkovou zónou, mělo by každý rok uvolňovat finanční prostředky na historické objekty, které se musí pravidelně udržovat a opravovat, jelikož všechny památky mají svou životnost. Pokud se renovuje objekt, který je spojený se zemními pracemi, je povinnost kontaktovat Ústav archeologické péče, který poté provádí archeologické průzkumy. Obnova historického centra a kulturních památek probíhá v různých fázích, v rámci finančních možností města postupně tak, aby se zrenovovalo celé historické centrum.

5.5 Výsledky dotazníkového šetření

Občané města se také podílí nejen svými náměty a podněty na rozvoji obce. Proto jako příloha k této bakalářské práci byl vytvořen dotazník. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit spokojenost s životem občanů ve městě. Občanům města Bělá pod Bezdězem bylo rozdáno celkem 507 dotazníků v papírové podobě, z toho se vrátilo 225 vyplněných dotazníků. Dotazník byl zcela anonymní a je uveden v příloze č. 5. Obsahoval celkem 13 otázek, některé otevřené, polootevřené či uzavřené. Zpracován byl dle pohlaví (příloha č. 6). Dotazník odevzdalo 55% žen a 45% mužů. Dotázaní byli dále rozděleni do čtyř věkových kategorií (příloha č. 6). Největší zastoupení 41% bylo ve věkové kategorii 31 – 50 let, tedy lidé středního věku. Další otázkou dotazníkového průzkumu uvedené v grafu č. 4 bylo, jak respondenti získávají informace o dění v obci. Dle průzkumu je hlavním informačním zdrojem místní zpravodaj, doručovaný 1x měsíčně do každé domácnosti. Dalšími nejčastějšími zdroji informací jsou ostatní obyvatelé a webové stránky města. Není překvapením, že pouze 14% respondentů uvedlo jako zdroj informací místní rozhlas, neboť je ve velmi špatném technickém stavu.

Graf 4: Získávání informací o dění v obci

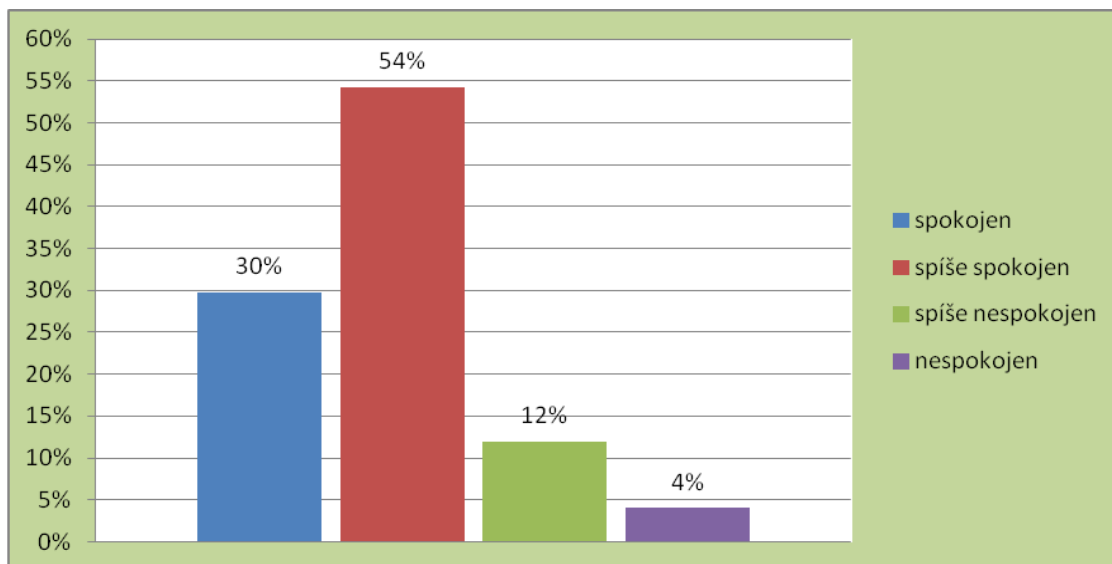

Zdroj: dotazníkové šetření, příloha č. 6

V dotazníku se otázka č. 4 zabývala celkovou spokojeností s životem v obci. Na výběr bylo ze čtyř odpovědí: za a) spokojen, b) spíše spokojen, c) spíše nespokojen a za d) nespokojen. Z grafu č. 5 je zřejmé, že se občanům v obci žije spokojeně, protože 84%

obyvatel je s životem v obci spokojeno nebo spíše spokojeno, jen nepatrná část dotázaných (16%) je nespokojena popř. spíše nespokojena.

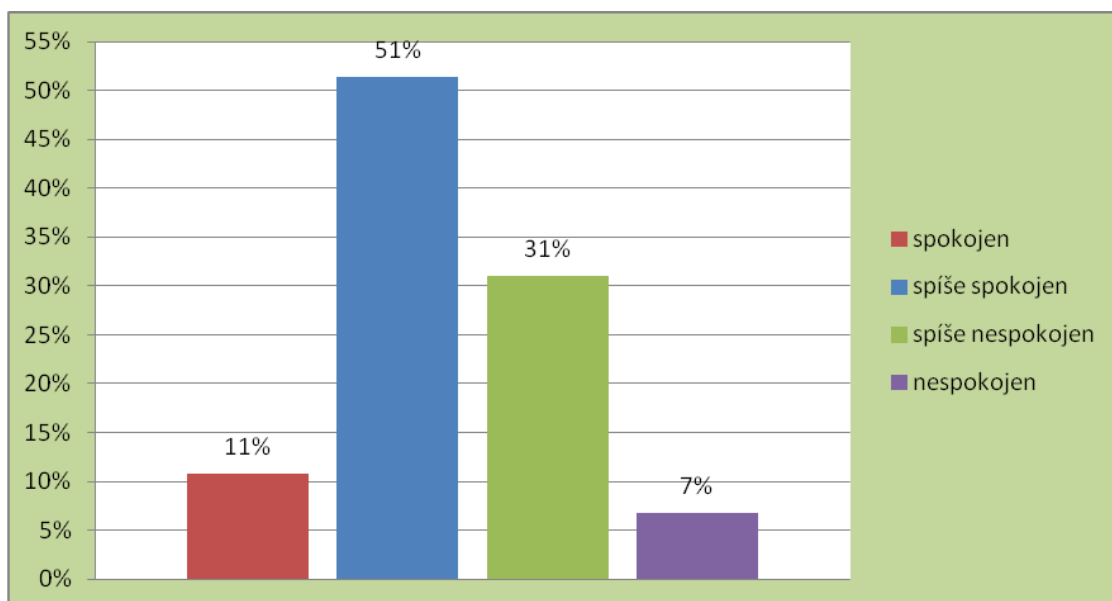
Graf 5: Spokojenost obyvatel s životem v obci

Zdroj: dotazníkové šetření, příloha č. 6

Na otázku č. 6 vnímání práce současného zastupitelstva (příloha č. 6) zodpovědělo 51% respondentů, že je spíše spokojeno, 31% spíše nespokojeno a 7% nespokojeno. Z hlediska současné politické situace v obci není velkým překvapením, že jen 11% obyvatel je spokojeno s prací současného zastupitelstva.

Graf 6: Vnímání práce současného zastupitelstva

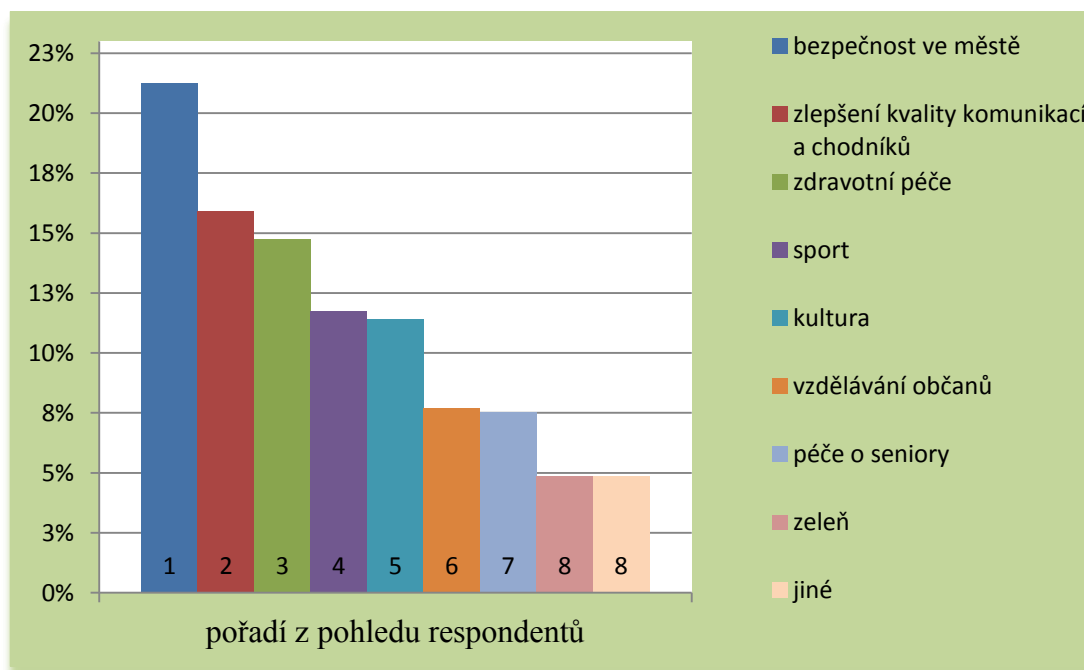

Zdroj: dotazníkové šetření, příloha č. 6

V další otázce byli respondenti dotazováni na zapojování se do organizace kulturních, společenských a sportovních akcí v obci. Většina respondentů (42%) v otázce odpověděla, že se nezapojuje, zapojuje se pouze 28% občanů. Následující otázka navazovala na předchozí tím, že se zjišťovala spokojenost s množstvím a kvalitou kulturních, společenských a sportovních akcí v obci. Zde odpověděla většina dotázaných, a to 77%, že je spokojena s kvalitou akcí v obci. Tento výsledek může být zapříčiněn tím, že se v posledních letech zvýšily výdaje městských kulturních zařízení, které organizuje více zajímavých akcí (příloha č. 6).

V otázce č. 8 byli občané dotazováni, na které oblasti by se měla obec v budoucnu zaměřit. V grafu č. 7 je znázorněné pořadí aktivit podle výsledků v dotazníku. Z odpovědí vyplynulo, že největší oblastí, na kterou by se mělo město zaměřit, označené číslem 1, je bezpečnost ve městě. Bohužel tento výsledek mohl být ovlivněn rozdělením dotazníků v plně vlně situací s migranty, jelikož 3 km od města se nachází zařízení pro zajištění cizinců – Správa uprchlických zařízení Bělá Jezová. Jako druhé v pořadí je přání respondentů, aby se zlepšila kvalita komunikací a chodníků a třetí největší oblastí je zlepšení zdravotní péče. Budovu zdravotního střediska vlastní soukromí majitelé, kteří objekt jen udržují a nemají zájem budovu zrekonstruovat.

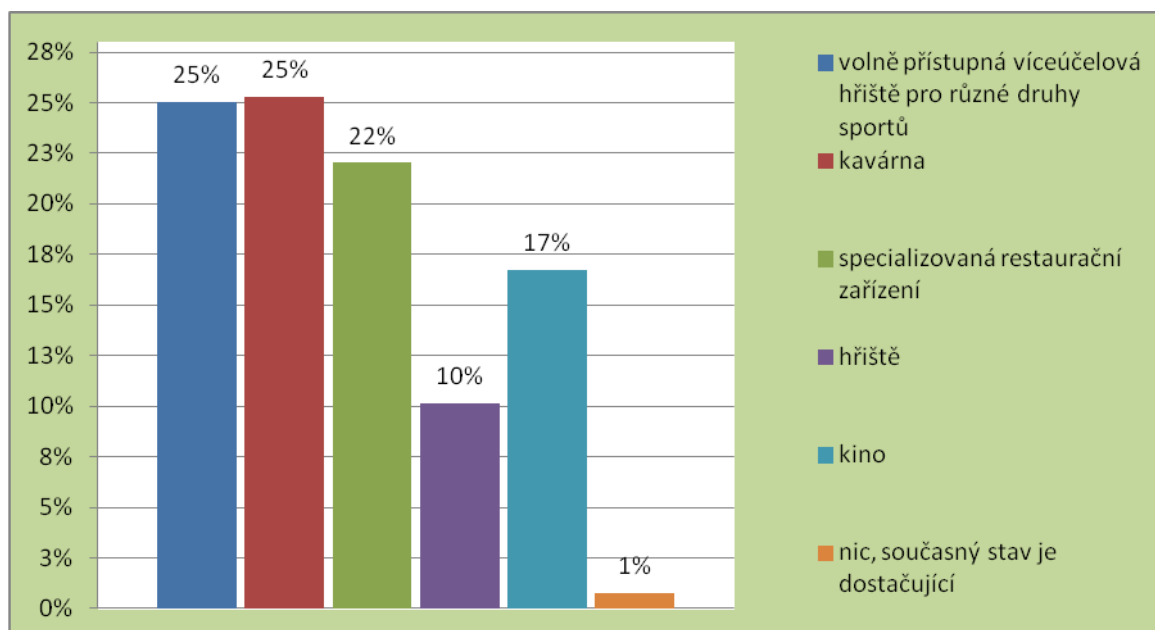
Graf 7: Budoucnost obce z pohledu respondentů

Zdroj: dotazníkové šetření, příloha č. 6

Na otázku jaká zařízení pro volný čas v obci občané postrádají poukazuje graf č. 8. Respondenti se shodli ve dvou případech a to, že postrádají kavárnu, víceúčelové hřiště a specializované restaurační zařízení. U víceúčelového hřiště by možná v současné době občané změnili názor, jelikož město dokončilo street workout fitness neboli venkovní posilovnu, která bude oficiálně otevřena na jaře roku 2016.

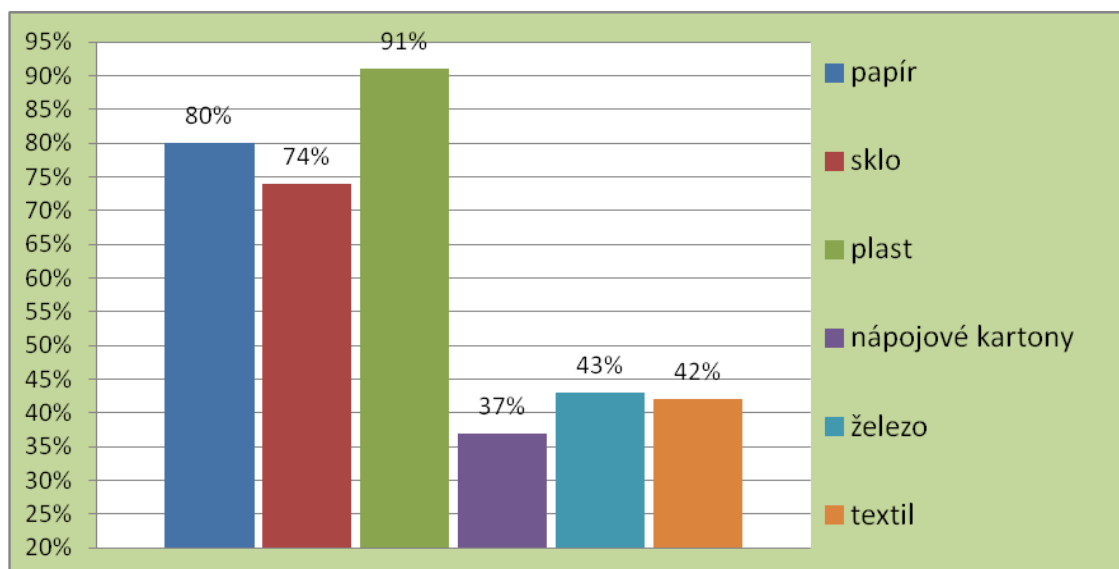
Graf 8: Jaká zařízení pro volný čas v obci občané postrádají

Zdroj: dotazníkové šetření, příloha č. 6

V otázce pravidelného třídění odpadu (graf č. 9) zodpovědělo 91% respondentů, že třídí plast, 80% občanů třídí papír a 74% sklo, v dalších surovinách mají občané ještě prostor na zlepšení výsledků. Roční náklady za rok 2014 na svoz tříděného odpadu jsou 564 tis. Kč. Příspěvek od společnosti EKO-KOM a.s. za zpětný odběr obalů je ve výši 60% celkových nákladů, tedy 338 tis. Kč.

Graf 9: Pravidelné třídění odpadu v obci

Zdroj: dotazníkové šetření, příloha č. 6

V otázce č. 12 se zjišťovalo, co se občanům na našem městě nejvíc líbí. Bohužel na tuto otázku odpovědělo jen 45% respondentů, s výsledkem, že největší předností života v obci je její klidná poloha zasazená do okolních lesů, s možností blízkého dojíždění do velkých měst. Ve výsledcích byl zmíněn také nově zrekonstruovaný park a možnost využívání sportovní haly.

Poslední otázka č. 13 se naopak zabývala nedostatky života v obci. Z vyhodnocení bylo zjištěno 12 hlavních nedostatků, na které by se měla obec zaměřit a snažit se je přednostně zlepšit:

- Bezpečnost v obci – blízkost detenčního zařízení a chybějící městská policie
- Supermarket
- Kvalitní restaurace, cukrárna a kavárna
- Kino
- Dětská sportovní hřiště
- Noční bary
- Koupaliště ve špatném stavu i přes každoroční snahu města o zlepšení podmínek – v roce 2015 otevřeno nově zrekonstruované dětské brouzdaliště
- Nepořádek v parku
- Rozpadající se zdravotní středisko
- Hluk o víkendech (řezání dřeva a sekání trávy)

- Nedostačující autobusové spojení o víkendu a vlakové nádraží daleko od centra
- Žádné stavební pozemky

5.6 Návrhy a doporučení

Z výše uvedených podnětů vyplynula řada návrhů a doporučení, které pomohou k dalšímu rozvoji obce.

Z hlediska demografických ukazatelů se projevilo mírné snižování počtu obyvatel v posledních letech. Důvodem poklesu je nedostatek pronájmu volných bytů a pozemků pro stavbu nových rodinných domů. Jedním z řešení je schválení nového územního plánu, který vymeze výstavbu nových bytových a rodinných domů. Změna územního plánu bude dokončena v roce 2016. Z demografického hlediska byl zaznamenán nárůst stárnoucí populace o 17,9%, který byl zjištěn výpočtem statistické metody indexu stáří mezi roky 2005 a 2014. V současné době město eviduje 60 žádostí do Domu s pečovatelskou službou, jehož kapacita je zcela naplněna. Pro uspokojení většiny žadatelů je nezbytné se zamyslet nad vybudováním dalšího domu pro seniory.

Dalším opatřením do budoucna je snažit se snižovat výdaje města, např. rozšířením budovy školy druhého stupně, do které se poté přestěhují všichni studující žáci, tím se uvolní celá budova jedné školy. Uvolněné prostory poté lze pronajmout nebo přestavět na Domov důchodců.

I přes vysokou úspěšnost v získávání dotací v minulém období je nezbytné, aby město vytvořilo skupinu pracovníků, kteří budou spolupracovat na nových projektech a žádostech o dotace, jež povedou ke zlepšení životního standardu v obci a k vytvoření optimálního prostředí pro nové podnikatelské záměry.

Z výše uvedených údajů o vysokých nákladech na odpady lze konstatovat, že cestou ke snížení nákladů na odpadové hospodářství města je snížení množství komunálních a objemných odpadů tříděním těchto odpadů již u původců, tedy občanů. Tohoto lze dosáhnout za pomoci osvěty občanů. Dále zvážit současný systém odpadového hospodářství a případně převzít Sběrný dvůr zpět pod správu města, kdy bude možno získat dotační titul na rozšíření a dovybavení Sběrného dvora, a tím se docílí snížení nákladů za pomoci lepšího třídění ve Sběrném dvoře a případné úspory na dopravě odpadů při použití velkoobjemových kontejnerů – snížení frekvence svozu.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že by občané uvítali, kdyby obec vytvořila jednotku městské policie. Město si toto však zatím nemůže dovolit vzhledem k vysokým ročním nákladům. Jedním z možných řešení je získání dotace na tuto činnost, především proto, že se zde nalézá utečenecký tábor. Další možností je vytvoření svazku obcí se společnou městskou policií, čímž dojde ke snížení nákladů na její provoz.

Další důležitou investicí města je nezbytná oprava zámku, ve kterém v současné době působí městské informační centrum. Poté do zámku přestěhovat Městská kulturní zařízení a stávající budovu použít ke komerčním účelům.

6 ZÁVĚR

V bakalářské práci jsou zhodnoceny vybrané ukazatele rozvoje města Bělá pod Bezdězem a následně za pomoci statistických metod byla provedena analýza pro rozvoj obce a její perspektivy. Práce byla vytvořena na základě podkladů, které byly získány z Českého statistického úřadu, z webových stránek Ministerstva financí ČR. Dalším zdrojem dat byly údaje poskytnuté Městským úřadem Bělá pod Bezdězem a v neposlední řadě byly zpracovány odpovědi na otázky z dotazníkového šetření.

V první analyzované části práce byly provedeny statistické analýzy demografických ukazatelů v letech 2005 – 2014. Ve městě Bělá pod Bezdězem je průměrný počet trvale žijících obyvatel za období uvedených deseti let ve výši 4936 obyvatel. Z hlediska vývoje obyvatel ve městě je počet obyvatel kolísavý. V roce 2005 a 2006 byl zaznamenán největší přírůstek, výjimku tvořil rok 2012, ve kterém byl zjištěn převážně pokles nebo jen nepatrný nárůst. Počet obyvatel v roce 2015 činil 4716. Dosazením do rovnice lineární trendové přímky bylo zjištěno, že odhad obyvatel na rok 2016 bude 4783 obyvatel. Zhodnocení struktury obyvatelstva a indexu stáří za rok 2005 a 2014 ukázalo, že v roce 2005 byl větší podíl žen 50,29% než mužů 49,71% a index maskulinity byl 0,989, to znamená, že na 1000 žen je 989 mužů, oproti tomu v roce 2014 je větší podíl mužů 50,74% než žen 49,26% a 1030 mužů na 1000 žen. Z posouzení věkové struktury obyvatel v roce 2005 a 2014 se prokázalo, že nejvíce početnou skupinou byli v obou letech obyvatelé ve věku 15 - 64 let. V této produkční kategorii se projevil snižující počet obyvatel, naopak u kategorií 0 – 14 let a 65⁺ má počet obyvatel zvyšující tendenci. Za rok 2005 má index stáří hodnotu 94,6% a za rok 2014 hodnotu 112,5%. Z výsledků vyplývá, že v roce 2005 je o 5,6% méně občanů ve věkové skupině 65⁺ než ve věku 0-14 let, rok 2014 značí opačnou situaci, ve které je o 12,5% více starší věkové kategorie tj. 65⁺ obyvatel. Z vypočtených skutečností bylo zjištěno, že dochází ke stárnutí obyvatel.

Další analyzovanou částí bylo hospodaření obce v letech 2005 – 2014. Obec měla za sledované období vyšší příjmy než výdaje. V roce 2009 byl největší schodek 32 209 tisíc Kč, v roce 2007 pak nejvyšší přebytek 39 133 tisíc Kč. Celkové příjmy obce mají kolísavou tendenci. Metodou 1. absolutní diference, která udává meziroční změnu v procentech, byl zjištěn největší nárůst v roce 2007 o 71,78%. Největší pokles příjmů dle bazického indexu byl v roce 2012 o 9,8%. Průměrný koeficient růstu u příjmů byl 1,051,

což znamená, že příjmy rostly v průměru každoročně o 5,1%. Příjmy obce se třídí do čtyř kategorií, a to na daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a dotace. Největší příjmovou složku tvoří každoročně daňové příjmy, které se každoročně pohybují okolo 50 milionů Kč, s výjimkou roku 2007 a posledních dvou let, kdy jsou vyšší. To je zřejmé i z procentuálního zobrazení jednotlivých příjmů, kde jsou daňové příjmy za rok 2014 ve výši 59,64% z celkových příjmů. Druhou nejvyšší příjmovou složkou jsou dotace. V roce 2014 byly přijaté dotace ve výši 42 574 tisíc Kč, což byl nejlepší dosažený výsledek za sledované období a v procentuálním podílu na příjmech města roku 2014 to bylo 33,93%.

Městu se daří úspěšně získávat dotace, díky kterým se podařilo zrealizovat mnoho projektů. Z největších akcí, na které se podařilo získat dotace, je regenerace městského památkového centra, oprava zámku a vybudování informačního centra, rekonstrukce areálu Vazačka a investice do mateřské školky.

Výdaje obce byly maximální v roce 2009, a to ve výši 106 441 tisíc Kč. Minimální hodnoty dosahovaly v roce 2005 výše 74 613 tisíc Kč. Průměrný koeficient růstu byl 1,035, výdaje tak rostly průměrně každoročně o 3,5%. Dle bazického indexu byl největší rozdíl v roce 2009, kdy činil 1,427, což představuje nárůst výdajů o 42,7%.

Zaměřením na příjmy a výdaje za komunální odpad se ukazuje zvyšující se podíl města v dotování odvozu odpadu, za rok 2014 byly výdaje o 161% vyšší než příjmy. Roční náklady za rok 2014 na svoz tříděného odpadu jsou 564 tis. Kč. Příspěvek od společnosti EKO-KOM a.s. za zpětný odběr obalů je ve výši 67% celkových nákladů, tedy 338 tis. Kč.

Poslední analyzovanou částí práce bylo dotazníkové šetření, které se zabývalo spokojeností občanů s životní úrovní ve městě. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 225 respondentů, z toho 55% žen, 45% mužů. Občané jsou převážně spokojeni s děním ve městě, avšak v dotazníku poukázali na některé nedostatky. Největší oblastí, na kterou by se měla obec zaměřit, je bezpečnost. Tuto otázku ovlivnil celosvětový problém s uprchlíky, jelikož blízko obce se nachází uprchlický tábor. Na otázku chybějících zařízení v obci odpovědělo 25% občanů, že jim chybí hřiště a kavárna nebo restaurace. V pravidelném třídění odpadů vyplynulo, že většina obyvatel odpad třídí, největší procentuální podíl je u třídění papíru, a to 91%, což může mít souvislost s tím, že město se snaží motivovat obyvatele k třídění odpadu zřizováním tzv. hnízd s nádobami na tříděný odpad, bezplatně rozdělilo mezi obyvatele 800 kompostérů a ve veřejně užívaných prostorách instalovalo

odpadkové koše na tříděný odpad. V posledních dvou otázkách se občané vyjadřovali k tomu, co se jim na obci líbí anebo co by se mělo zlepšit. Tyto otázky byly otevřené, vyjádřilo se jen 45% respondentů. Občanům se nejvíce líbí klidná poloha města a blízké dojíždění do velkých měst a za prací. Za nedostatky života v obci respondenti zmiňovali hluk o víkendech (řezání dřeva a sekání trávy), nedostačující autobusové spojení o víkendu a vlakové nádraží daleko od centra města a žádné stavební pozemky.

V samotném závěru práce byly formulovány návrhy a doporučení, které mohou být přínosem pro rozvoj města. Největším problémem v současné době je zvolení kvalitního vedení města, kterému se podaří zklidnit politickou situaci a ustát politický boj do dalších voleb.

Kulturnímu vyžití obyvatel města přispěje nový kulturní sál na pořádání plesů a větších kulturních akcí. Budova sokolovny, ve které se tyto akce pořádají, je ve vlastnictví TJ Sokol a samotné město si ji musí pronajímat. Proto je dobré získat tuto budovu do vlastnictví města a využívat ji pro častější potřeby kulturního vyžití občanů. Z hlediska občanské vybavenosti a služeb je Bělá pod Bezdězem na dobré úrovni. Pokud se městu podaří zrekonstruovat objekt, který se poté může využít k účelům zřízení kvalitní restaurace a kavárny, nevidím v této oblasti žádné nedostatky, které by významně zkomplikovaly život obyvatel v Bělé pod Bezdězem.

Z propojení teorie a výsledků celkové analýzy lze vyvodit závěr, že obyvatelé města Bělá pod Bezdězem si dostatečně uvědomují příležitosti, nedostatky a potenciální hrozby města, jež shledávají například v již zmíněných uprchlických táborech či neustálých změnách v politických funkcích. Rozvoj obce se odvíjí od přístupu a motivace všech zainteresovaných stran, ať už ze strany občanů a jejich aktivit nebo zastupitelstva a jejich možných prostředků.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura

- BRŮNA, Miroslav, *Veřejná správa (se zaměřením na obce a kraje)*, 2. vyd. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2006, 88 s., ISBN 80-86976-09-2.
- ČENĚK, A, *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vyd., ve vyd. a nakl. Aleš Čeněk, s.r.o. - 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, 447 s. ISBN 80-86473-80-5.
- ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2012, 124 s. ISBN 978-80-213-1626-3.
- HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6.
- JÁČ, Ivan. *Jedinečnost obce v regionu*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6.
- KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
- KÁŇA, Pavel, 2004. *Základy veřejné správy*, Ostrava: Montanex. 302 s. ISBN-80-7225-139-2.
- KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí: Základy obecního práva*. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, 1998, 266 s. ISBN 80-85963-73-6.
- MAREK, Luboš. *Statistika v příkladech*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2013, 403 s. ISBN 978-80-7431-118-5.
- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy - územní aspekty veřejných financí*. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995, 268 s. ISBN 80-7187-024-2.
- PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření obcí a rozpočet*. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, 1997, 289 s. ISBN 80-85963-34-5.
- PILNÝ, J., PEKOVÁ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*, 2. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.
- SVATOŠOVÁ, Libuše, KÁBA, Bohumil. *Statistické metody II*. 1. vyd. Praha: ČZU, 2008. 105 s. ISBN 987-80-213-1736-9.
- SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B., PRÁŠILOVÁ, M. *Zdroje a zpracování sociálních a ekonomických dat: učební texty*. Vyd. 1, 2. dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2006, 196 s. ISBN 80-213-1189-4.
- WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Příručky a paměti

Svaz měst a obcí ČR, *Příručka pro člena zastupitelstva obce, po volbách*. 1. Vyd. Editor Praha: Artedit 2010, 184 s. ISBN 978-80-254-8660-3.

ŠIMÁČEK, Ferdinand, *Paměti města Bělá pod Bezdězem*, 1997/2000

Internetové zdroje:

Ministerstvo pro místní rozvoj [Online] [Citace: 2015-09-19]. Dostupné z WWW: http://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf

Věcně o Evropě [Online] [Citace: 2016-02-19]. Dostupné na <https://www.euroskop.cz/8640/sekce/cr-a-strukturalni-fondy/>

Evropské strukturální a investiční fondy [Online] [Citace: 2016-02-20]. Dostupné WWW: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska [Online] [Citace: 2015-12-15]. Dostupné z WWW: <http://www.historickasidla.cz/dr-cs/11-bela-pod-bezdezem.html>

Mapy [Online] [Citace:2016-01-10]. Dostupné z WWW: <http://mapy.cz/zakladni?x=14.7908753&y=50.5019245&z=12&source=muni&id=3921>

Městský úřad Bělá pod Bezdězem [Online] [Citace: 2016-01-19]. Dostupné z WWW: <http://www.mubela.eu/o-meste/historie-a-soucasnost-mesta/>

Základní škola Bělá pod Bezdězem [Online] [Citace: 2016-01-05]. Dostupné z WWW: (<http://www.zsbela.cz/kontakt-klub.php>)

Český statistický úřad [Online] [Citace: 2016-01-15]. Dostupné z WWW: <https://www.czso.cz/csu/xs/podil-nezamestnanych-osob-ve-stredoceskem-kraji>

Český statistický úřad [Online] [Citace: 2015-10-02]. Dostupné z WWW: <https://www.czso.cz/documents/10180/20555155/13006615010.pdf/81c8f2f3-94ea-421a-b2d3-0a2036ca0680?version=1.0>

Rozpočet obce Bělá pod Bezdězem [Online] [Citace: 2015-11-09]. Dostupné z WWW: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/535443-bela-pod-bezdezem/timeline>

Zákony

Česko. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Česko. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

Česko. Zákon č. 377/2007 Sb., změna zákona o rozpočtovém určení daní (mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům)

Česko. Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí

8 SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Srovnání programových období	26
Tabulka 2: Přehled demografických ukazatelů v letech 2005 – 2014	31
Tabulka 3: Struktura obyvatel podle pohlaví za rok 2005 a 2014	33
Tabulka 4: Věková struktura obyvatel za rok 2005 a 2014	33
Tabulka 5: Příjmy obce v letech 2005 – 2014 (v tis. Kč)	35
Tabulka 6: Přehled příjmů v letech 2005 – 2014 (v tis. Kč)	37
Tabulka 7: Výdaje obce v letech 2005 – 2014 (v tis. Kč)	38

Seznam grafů

Graf 1: Pohyb obyvatelstva v obci v letech 2005 - 2014.....	32
Graf 2: Vývoj rozpočtu obce (v tis. Kč)	34
Graf 3: Příjmy a výdaje za komunální odpad v letech 2005 – 2014 (v tis. Kč).....	39
Graf 4: Získávání informací o dění v obci	41
Graf 5: Spokojenost obyvatel s životem v obci	42
Graf 6: Vnímání práce současného zastupitelstva	42
Graf 7: Budoucnost obce z pohledu respondentů	43
Graf 8: Jaká zařízení pro volný čas v obci občané postrádají.....	44
Graf 9: Pravidelné třídění odpadu v obci.....	45

9 SEZNAM SCHÉMAT A OBRÁZKŮ

Schéma 1: Běžný rozpočet.....21

Obrázek 1: Vztah strategického a územního plánování..... 14

Obrázek 2: Poloha Bělé pod Bezdězem.....27

10 PŘÍLOHY

Příloha 1 - Časová řada počtu obyvatel v letech 2005 - 2015	56
Příloha 2 – Vývoj rozpočtu obce v letech 2005 – 2014 (v tis. Kč).....	56
Příloha 3 – Struktura příjmů v letech 2005 – 2014 (v %).....	57
Příloha 4 - Příjmy a výdaje za komunální odpad v letech 2005 – 2014 (v tis. Kč)	57
Příloha 5 - Dotazník	57
Příloha 6 – Rozdělení četností podle otázek	60

Příloha 1 - Časová řada počtu obyvatel v letech 2005 - 2015

Rok	Počet obyvatel (k 31.12)	t_i	t_i^2	$t_i y_i$
2005	4910	1	1	4910
2006	5008	2	4	10016
2007	5013	3	9	15039
2008	4998	4	16	19992
2009	5006	5	25	25030
2010	4987	6	36	29922
2011	4858	7	49	34006
2012	4879	8	66	39032
2013	4862	9	81	43758
2014	4840	10	100	48400
2015	4716	11	121	51876
Průměr	4916,1	6	46,2	29271
Σ	54077	66	508	321981

Zdroj: matrika města Bělá pod Bezdězem, vlastní výpočty

Příloha 2 – Vývoj rozpočtu obce v letech 2005 – 2014 (v tis. Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje	Schodek/přebytek
2005	83 094	74613	8481
2006	78 723	75444	3279
2007	135 231	96098	39133
2008	82 233	89678	-7445
2009	74 232	106441	-32209
2010	92 579	83099	9480
2011	78 363	89635	-11272
2012	74 968	88808	-13840
2013	87 030	88212	-1182
2014	125 479	101479	24000

Zdroj: www.rozpocetobce.cz, vlastní zpracování

Příloha 3 – Struktura příjmů v letech 2005 – 2014 (v %)

Rok	Příjmy celkem (v tis. Kč)	Příjmy daňové	Příjmy nedaňové	Příjmy kapitálové	Dotace
2005	83 094	62,48	3,93	9,22	24,38
2006	78 723	73,50	8,50	1,03	16,96
2007	135 231	55,80	5,07	15,24	23,88
2008	82 233	63,22	7,75	19,46	9,57
2009	74 232	65,51	6,91	1,29	26,28
2010	92 579	58,08	6,23	0,66	35,03
2011	78 363	62,20	7,51	0,39	29,90
2012	74 968	65,11	7,34	0,38	27,17
2013	87 030	71,60	6,95	0,36	21,09
2014	125 479	59,64	6,30	0,13	33,93

Zdroj: www.rozpoctobce.cz, vlastní zpracování

Příloha 4 - Příjmy a výdaje za komunální odpad v letech 2005 – 2014 (v tis. Kč)

ROK	PŘÍJMY	VÝDAJE	Příjmy/výdaje*100%
2005	2 597	4 640	55,98
2006	2 667	4 406	60,54
2007	2 739	4 946	55,38
2008	2 983	4 152	71,85
2009	2 893	5 390	53,67
2010	3 316	6 075	54,58
2011	3 408	5 682	59,97
2012	3 708	6 830	54,29
2013	2 963	6 405	46,26
2014	2 384	6 227	38,29

Zdroj: MěÚ Bělá pod Bezdězem, vlastní zpracování

Příloha 5 - Dotazník

1) Pohlaví

- a) žena
- b) muž

2) Jaký je Váš věk?

7) Zapojujete se do organizace kulturních, společenských a sportovních akcí v obci?

- a) ano
- b) ne
- c) pouze pasivně

8) Jste spokojeni s množstvím a kvalitou kulturních, společenských a sportovních akcí v obci?

Pokud ne, kterých by se mělo více konat?

- a) ano
- b) ne

popř. jakých:

9) Na které oblasti by se měla obec v budoucnu především zaměřit? Vyberte 3 oblasti:

- a) kultura
- b) sport
- c) zdravotní péče
- d) péče o seniory
- e) vzdělávání občanů
- f) bezpečnost ve městě
- g) zlepšení kvality komunikací a chodníků
- ch) zeleň
- i) jiné (prosím vypište):

10) Jaká zařízení pro volný čas v obci postrádáte?

- a) volně přístupná víceúčelová hřiště pro různé druhy sportů
- b) kavárna
- c) specializovaná restaurační zařízení
- d) hřiště
- e) kino
- f) nic mi nechybí, současný stav je dostačující

11) Třídíte pravidelně odpad? Které druhy?

- a) papír
- b) sklo
- c) plast
- d) nápojové kartony
- e) železo
- f) textil

12) Co považujete za přednosti života ve Vaší obci? Prosím vypište:

13) Co považujete za nedostatky života ve Vaší obci? Prosím vypište:

Příloha 6 – Rozdělení četností podle otázek

Otázka č. 1

Pohlaví	absolutní četnost	relativní četnost v%
žena	124	55%
muž	101	45%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 2

Věk	absolutní četnost	relativní četnost v%
20let a méně	15	7%
21 - 30	36	16%
31 - 50	93	41%
50 let a více	81	36%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 3

Získávání informací o dění v obci	absolutní četnost	relativní četnost v%
od ostatních obyvatel	94	22%
obecní zpravodaj	145	35%
místní rozhlas	58	14%
internet	88	21%
jiné	34	8%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 4

spokojenost s životem v obci	absolutní četnost	relativní četnost v%
spokojen	67	30%
spíše spokojen	122	54%
spíše nespokojen	27	12%
nespokojen	9	4%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 5 – Ohodnocená číslem 1 (nejlepší) do 5 (nejhorší)

Spokojenost vybraných oblastí života v obci	1	2	3	4	5
dostupnost zdravotní péče	53	76	70	23	1
pracovní příležitosti v obci	19	49	93	38	23
možnost nakupování	36	61	84	28	15
úroveň sportovního vyžití	31	87	64	30	9
mezilidské vztahy	15	66	85	37	17
péče o seniory	36	80	59	11	4
bezpečnost v obci a okolí	22	94	63	32	24
celkový vzhled obce	53	108	53	7	2
kvalita vzdělání v ZŠ	20	91	70	24	10
možnosti využití volného času pro děti, teenagery	11	61	78	37	25
práce a komunikace úředníků obecního úřadu	44	106	54	14	6
dopravní spojení	52	97	60	13	3

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 6

vnímání práce současného zastupitelstva (rady)	absolutní četnost	relativní četnost v%
spokojen	24	11%
spíše spokojen	114	51%
spíše nespokojen	69	31%
nespokojen	15	7%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 7

Zapojování se do org. kult., spol. a sport. akcí	absolutní četnost	relativní četnost v%
ano	61	28%
ne	93	42%
pouze pasivně	67	30%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 8

Spokojenost s množstvím kult., spol. a sport. akcí	absolutní četnost	relativní četnost v%
ano	172	77%
ne	50	23%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 9

Na které oblasti by se měla obec v budoucnu především zaměřit	absolutní četnost	relativní četnost v%
kultura	68	11%
sport	70	12%
zdravotní péče	88	15%
péče o seniory	45	8%
vzdělávání občanů	46	8%
bezpečnost ve městě	127	21%
zlepšení kvality komunikací a chodníků	95	16%
zeleň	29	5%
jiné	29	5%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 10

Jaká zařízení pro volný čas v obci občané postrádají	absolutní četnost	relativní četnost v%
volně přístupná víceúčelová hřiště pro různé druhy sportů	99	25%
kavárna	100	25%
specializovaná restaurační zařízení	87	22%
hřiště	40	10%
kino	66	17%
nic, současný stav je dostačující	3	1%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 11 - Pravidelné třídění odpadu v obci

Pravidelné třídění odpadu v obci	absolutní četnost	relativní četnost v%
papír	179	80%
sklo	167	74%
plast	205	91%
nápojové kartony	87	37%
železo	97	43%
textil	94	42%

Zdroj: vlastní zpracování